LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa. Kaina 10 ct.

Nr. 36 Penktadienis, Rugsėjo (September) 16, 1960, Toronto, Ontario METAI XXIX

Vilniuj susikūrė saviveiklinis simfoninis orkestras. Neseniai įvyko pirmasis jo koncertas.

Šiame orkestre dalyvauja įvairaus amžiaus, įvairių profesijų žmonės. Tai ir studentės, būsimosios gydytojos G. Arlauskaitė ir G. Kavaliauskaitė, žemės ūkio technikumo dėstytojas agronomas P. Augulis ir kiti.

Nuotraukoje matome saviveiklinio simfoninio orkestro dirigentą R. Balčiūną (pirmas iš kairės) su orkestro dalyviais repeticijos metu.

Jungtinės Tautos Remia Prez. Kasavubos Pusę

Leopoldville. — Konge išsivystė grumtynės tarp premjero Lumumbos ir prezidento Kasavubos. Kelios dienos atgal prezidentas Kasavubu buvo paskelbęs, kad pašalino premjerą Lumumbą. Premjeras Lumumba paskelbė, kad jis pašalina prezidentą Kasavubą už išdavikišką pasielgimą. Vėliau premjerą palaikė ministrų kabinetas ir senatas.

Kada paaiškėjo, kad Lumumba ima viršų, Jungtinės Tautos uždarė radio stotį, aerodromus ir tokiu būdu užstojo kelią Lumubos valdžiai veikti. Tuo tarpu, paties JT sekrettoriaus Hammarskjoldo pranešimu, belgai gabeno maištininkui Tshombei. Katangos provincijos premjerui, ginklus ir amuniciją. Buvę pristatyta 100 tonų ginklų ir amunicijos.

Vakaruose kilo reikalavimas, kad visa Kongo armija būtų nuginkluota, o Kongas paimtas JT armijos kontrolėn. Jungtinės Tautos turi virš 12,000 kariuomenės. Tuo pat laiku Guinėjos kariuomenės komandierius kreipėsi į savo vyriausybę, kad leistų išstoti iš JT jėgų.

Šiuo tarpu Jungtinių Tautų Saugumo Taryba svarsto Kongo klausimą. Išvyko Kasavubu ir Lumubos atstovai perstatyti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai savo pozicijas.

Lumumba turi didesnį pritarimą Konge. Kasavubu labiau palaikomas Vakaruose. Jo nusistatymas palankesnis belgų ir kitų šalių kapitalo investorių interesams. Lumumba veikiausiai pasektų Egipto ir Kubos paimtą liniją ir nacionalizuotų svetimų kapitalistų investmentus. Pats Tshombė, Katangos premjeras, yra viceprezidentas belgų ir kitų šalių kompanijos Katangoj.

Kuo vidujinis Kongo konfliktas baigsis, dabar sunku pasakyti. Aišku tik tas, kad šis vidujinis konfliktas labai apsunkino Kongo žmones.

Lietuviai Turistai Įsitikinę, kad Lietuva Pasirinkus Teisingą Kelią

TORONTO. — Praėjusį sekmadienį lietuvių salėj susitikome su grupe Kanados lietuvių turistų, kurie lankėsi Tarybų Lietuvoj ir matė savo akimis, kas tenai dabar vyksta. Savo įspūdžius papasakojo S. Karvelis, E. Byrienė, A. Maldeikienė, A. Rušėnienė ir P. Šiuplevičius. Taigi, net penki iš aštuonių.

Būtų įdomu skaitytojams, jeigu būtų įmanoma atpasakoti žodis žodin, ką jie sakė, bet tas neįmanoma. Turėsime pasitenkinti sutrauka, bet ir tas parodys, kas iš tikrųjų dedasi Lietuvoje.

Visi turistai stebėjosi padaryta pažanga. O tas padaryta po baisaus sunaikinimo. Jiems buvę parodyti filmai, kurie buvo nutraukti pačių vokiečių, parodantieji sugriautus miestus, fabrikus ir kita. Po to dar eilę metų siautė banditizmas, labai trukdęs atstatymo darbui. Daug gerų veikėjų buvo nužudyta. Tik apie 12 metų Lietuva galėjo rimtai pašvęsti atstatymo ir naujos kūrybos darbui.

Dabar Lietuvoje daug fabrikų ir gana didelių. Statyba eina visu tempu. Tiesiami keliai, pertvarkomos kolūkių gyvenvietės. Visur moderniška technika. Arklio vietą užima traktoriai, sunkvežimiai.

Kultūrinė pažanga tiesiog neįsivaizduojama. Tik įsivaizduokit, virš 200,000 saviveiklininkų ruošėsi prie dainų ir šokių šventės, kuri įvyko Vilniuje. Galėjo dalyvauti tik 30,000. Buvo pasiųsti geriausi, laimėję kompeticijoj.

Lietuviška dvasia, lietuvybė, gražiai žydi ir klesti.

Turistai turėjo gražius susitikimus parvykę pas giminės. Nekuriems buvo iškelti didžiausi baliai. Pavyzdžiui, Byrienės giminės sukvietė šimtus žmonių ir iškėlė puotas, kokių ji nebuvo mačiusi. Tą pat pasakojo ir Rušėnienė. Niekur nepastebėjo, kad būtų maisto ar gėrimo trūkumų.

Kalbėtojai sumušė į skūtus čia skelbiamus melus apie skurdą ir badą.

Taipgi buvo pabrėžtas įsitikinimas, kad niekas tarybinės santvarkos Lietuvoje jau nebepakeis; kad žmonės stovi su tarybine valdžia, nors atsiranda vienas kitas, kuris yra nepatenkintas.

P. Šiuplevičius, montrea-

(Pabaiga ant 2 puslp.)

Amerikiečiai Darė Orinius Manevrus

TORONTO. — Praėjusį šeštadienį nuo 2 valandos ryto iki 8 valandos ryto buvo oriniai manevrai Kanadoje, kuriuos atliko NORAD komanda.

2,000 orlaivių dalyvavo "užpuolime" ir "apsigynime" Taipgi 200,000 asmenų, jų tarpe 12,000 kanadiečių.

300 džetinių bomberių "puolė", o 150 eskadronų gaudytojų "gynė".

Visi komerciniai orlaiviai buvo užlaikyti ant žemės tuo laiku. Apie 40,000 keleivių Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje pavėlavo, nes per 6 valandas nepakilo nei vienas komercinis orlaivis.

Manevrų ruošėjai sako, kad iš to bus didelė nauda apsigynimo organizacijai.

Atpažino Žudiką Aleksandrą Laaką

TORONTO. — Jau septynios moterys, viena torontietė, atpažino žudiką Aleksandrą Laaką, kurs pasikorė Winnipege. Jis tikrai buvo žudikas ir kankintojas, sako jos.

Torontietė Greta Zarkower (jos mergautinė pavardė) pareiškė, kad 1942 metais ji su grupe kitų buvus atvežta į Jagala kempę rugsėjo 5 dieną. Laak dėvėjęs SS uniformą. Jis ir jo pavaldiniai atėmę iš jų viską, įskaitant ir lakrodžius ir žiedus. Net drabužių siūlės buvusios išverstos.

Kitos gyvena New Yorke, bet patvirtina, ką sako Zarkower.

Zarkower yra iš Pragos. Ji papasakojo spaudos reporteriui baisių dalykų apie tuos žudikus.

NEW YORK. — Tarybų Sąjunga įteikė Jungtinėms Tautoms reikalavimą, kad Kinija būtų priimta į šią organizaciją, nes Čiang Kai-šeko grupė nieko bendro neturi su Kinija.

Chruščiovo Neišleis Iš Manhatan Salos

Jungtinės Tautos, N. Y. — Jungtinės Valstijos informavusios N. Chruščiovą, kad jam nebus leista išvykti iš Manhatan salos, ant kurios randasi JT rūmai. Panašiai bus aprubežiuotas judėjimas Vengrijos ir nekurių kitų socialistinių respublikų atstovams. Tas esą daroma saugumo sumetimais.

Tarybinė delegacija su Chruščiovu priešakyje atvyksta laivu Baltika. Tuo pačiu laivu atvyksta ir eilės kitų šalių delegacijos.

Pasirodo, kad Jungtinių Tautų susirinkime dalyvaus ir eilės ne socialistinių šalių vyriausybių galvos. Gal ir pats Eisenhoweras susigalvos pasakyta kalbą. Tas faktas kelia didelį susidomėjimą JT susirinkimu.

Iš Kanados Gyvenimo

Wallace Nesbitt, parlamentarinis užsienio reikalų ministro padėjėjas, kalbėdamas Woodstocke, sakė, kad jis yra įsitikinęs, jog Tarybų Sąjunga nuoširdi nusiginklavimo klausimu.

Jis mano, kad Chruščiovas patieks Jungtinių Tautų asemblėjai tikrai gerą planą dėl sumažinimo apsiginklavimo.

—o—

Praėjusį pirmadienį pradėjo veikti naujas universitetas Kanadoje. Jis randasi šiauriniame Toronto priemiestyje ir vadinamas York vardu.

Universitete bus tik 100 studentų. Juos mokins 14 profesorių.

—o—

Pranešimai iš Romos sako, kad Kanados sportininkai stovi 25-toj vietoj. Tai nelabai malonu.

Pirmoj vietoj stovi Tarybų Sąjunga, antroj — Jungtinės Valstijos, trečioj — Vokietija. Beje, vokiečiai iš abiejų Vokietijų veikia išvien.

—o—

Transporto ministras G. Hees sako, kad Kanados gerovė priklauso nuo Kanados gamintojų sugebėjimo rungtyniuotis kainų mažinime.

Bet atrodo, kad Kanados gamintojams šio gabumo trūksta. Jie sudarinėja visokius planus kainoms išlaikyti didžiausiame aukštume.

—o—

American Motors Ltd. baigia statyti įmones netoli Bramptono. Jos pradės gaminti Ramblerius lapkričio mėnesį.

Įmonėse dirbs 400 darbininkų ir išleis po 32 automobilius į dieną.

—o—

Aną dieną advokatų suvažiavime Kvebeke buvo stipriai pasisakyta prieš cenzūrą Kanadoje. Kalba sukosi daugiausia apie knygų ir filmų cenzūrą.

Išvada buvo padaryta, kad cenzūra daro žalą. Už tai, kad keli asmenys, dažnai su neužtektinu supratimu reikalo, diktuoja visai visuomenei.

Prieš cenzūrą prabilo ir United Church Observer, oficialus šios bažnyčios organas.

Knygynuose esą galima gauti daug "blogesnės" literatūros, negu dabar cenzoriai uždraudžia.

—o—

Tikėsit ar ne, bet Kanadoje atsirado naujas judėjimas.

Aną dieną Sturgeon Falls turėjo susirinkimą Union of Elertors, religiniai politinė organizacija su 1,200 narių šioj apylinkėj.

Susirinkimas priėmė reikalavimą, kad federalė vyriausybė panaikintų visus taksus, o prie to dar mokėtų kiekvienam po $25.00 į mėnesį.

Jie mano, kad valdžia reikalingas pajamas gali sukelti iš Kanados resursų.

Tie $25.00 į mėnesį būtų kiekvieno šėras iš žemės turtų.

Finansierius susirinkimas lygino su velniais, kurie grobiasi turtus, priklausančius visiems žmonėms.

Grupės šio judėjimo dygsta po visą Ontariją.

—o—

Labor Day parade Toronte dalyvavo 8.000 unijistų, bet jiems taktą žygiuojant padavė 16 dūdų orkestrų.

Jeigu kuriam ir nerimavo viduriai, tai nebuvo progos nusiminti.

Kanadietis

LIETUVIAI TURISTAI ĮSITIKINĘ, KAD...

(Atkelta nuo 1 puslp.)

lietis, kurs vadovavo turistų grupei, darydamas išvadą, pareiškė, kad dabar Lietuvos pažanga bus daug spartesnė, nes jau apgalėtos didžiosios problemos, yra paruošta daug visokių specialistų. Jis įsitikinęs, kad septynmetis planas bus įvykdytas per 5 metus.

Skaudu tik tas, kad karo metu ir po karo buvo tokių baisių dalykų, tokių žiaurių žudynių. To viso nebus galima užmiršti niekados.

Publikos buvo pilnutėlė salė, kurion telpa apie 200 žmonių. Tas parodė torontiečių susidomėjimą. Buvo keliolika ir iš kitur. Visus kalbėjusius sutiko džiaugsmingai ir palydėjo sitpriais aplodismentais.

Susirinkimo vedėjas Z. Janauskas, perstatydamas kalbėtojus pažymėjo, kad kalbėtojai vyko Lietuvon kaip turistai, apsimokėjo savo išlaidas ir atvyko į Torontą papasakoti savo įspūdžius laisvanoriai, iš draugiškumo, kad pasidalijus su savo tautiečiais patirtais įspūdžiais. Ištikro, tai gražus ir kilnus dalykas iš jų pusės.

Jis taipgi pastebėjo, kad Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopa, surengdama šį susitikimą su turistais, taipgi atliko gražų pasitarnavimą savo tautiečiams. Ir bendrai, dėka šios organizacijos buvo galima šiems turistams aplankyti savo gimtinę. Jis kvietė lietuvius ne tik priklausyti prie šios draugijos, bet ir aktyviau dalyvauti jos veikloje.

Ant galo buvo dar rodomi filmai. Buvo parodytas filmas "Viename kolūkyje" ir pradžia meniško filmo "Žydrasis Horizontas".

Klaidos pataisymas

Mitinge buvo iškelta, kad draugės Maldeikienės korespondencijoj buvo klaida. Kur buvo pasakyta, kad granata buvo įmesta į salę 1959 metais, turėjo būti 1949 metais.

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoj ir Amerikoj

1. LIETUVA ŠIANDIEN — tai nedidelė knyga puspuslapiais, bet baisiai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybe nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas; pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šitą knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
2. AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLIŠKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
3. ŠIRDIES RŪMAI — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol.
4. ŠLIUPTARNIAI — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
5. ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI — nuogojo gyvenimo vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos sykiu tik 5 doleriai čia arba į Lietuvą. Persiuntimo kaštus apmokame.

Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas

KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti $5.00 kauciją, kuri grąžinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersiašę knygas, turi mokėti po $1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirpti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

SAKO IR VANZETIS. H. Fastas. Gyvenimo aprašymas. Knyga 216 puslapių. Knygyne Nr. 239.

APIE AMERIKĄ. Žemaitė. Knyga 158 puslapių. Knygyne Nr. 240.

HERKUS MANTAS. Juozas Grušas. 5 veiksmų tragedija. Knyga 78 puslapių. Knygyne Nr. 241.

LAIMINGAS MALŪNAS. J. Slavičius. Apysaka. Knyga 352 puslapių. Knygyne Nr. 242.

VISA TAI BUVO. J. Piliaras. Apysaka. Knyga 288 puslapių. Knygyne Nr. 243.

RAMO SŪNĖNAS. Deni Didro. Satyrinis dialogas. Knyga 184 puslapių. Knygyne Nr. 244.

CHAMAS. E Ožeškienė. Apysaka. Knyga 336 puslapių. Knygyne Nr. 245.

MANO DRAUGAI. R. Lukinskas. Du apsakymai. Knyga 190 puslapių. Knygyne Nr. 246.

DVI SAVAITĖS AUSTRIJOJE. G. Zimanas. Kelionės aprašymai. Iliustruota. Knyga 158 puslapių. Knygyne Nr. 247.

PANEMUNĖS APSAKYMAI. Vl. Dautartas. Knyga 180 puslapių. Knygyne Nr. 248.

TAMSIOJI NAKTELĖ. A. Gudaitis-Guzevičius. Apsakymai. Knyga 256 puslapių. Knygyne Nr. 249.

INTERNACIONALAS KARCERYJE. A. Jasutis. Raportažai, apysakos, eilėraščiai, laiškai. Knyga 192 puslapių. Knygyne Nr. 250.

MAIŠTININKAS. I. Lapienis. Vaikystės prisiminimai. Knyga 192 puslapių. Knygyne Nr. 251.

PER KALNUS, SNAUDŽIANČIAS GIRIAS. R. Budrys. Kelionių aprašymai. Knyga 288 puslapių. Knygyne Nr. 252.

SERMĖGIAUS SŪNUS. Ig. Lapienis. Apsakymai. Knyga 224 puslp. Knygyne Nr. 253.

VIENKIEMIS STEPĖJE. V Katajevas. Romanas. Knyga 396 puslapių. Knygyne Nr. 254.

SLEKERIS. Rojus Mizara. Romanas. Knyga 292 puslapių. Knygyne Nr. 255.

ATSIMINIMAI. St. Matulaitis. Knyga 408 puslapių. Knygyne Nr. 256.

ŽYGYJE. I. Lapienis. Atsiminimai. Knyga 196 puslapių. Knygyne Nr. 257.

LIEPSNOJANTIS SLĖNIS. Filipas Bonoskis. Romanas. Knyga 384 puslapių. Knygyne Nr. 258.

DARBO GATVĖ. Alf. Bieliauskas. Apysaka. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 259.

ANA KARENINA. Pirmas tomas. L. Tolstojus. Romanas. Knyga 642 puslapių. Knygyne Nr. 260. Antras tomas. Knyga 552 puslapių. Knygyne Nr. 261.

PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI. Knyga 480 puslapių. Knygyne Nr. 262.

SAKMĖ APIE GESTĄ BERINGĄ. Selma Lagerlef. Apsakymai apie Švediją. Knyga 432 puslapių. Knygyne Nr.263.

BRONZOS PAUKŠTIS. A. Rybakovas. Apysaka. Knyga 298 puslapių. Knygyne Nr. 264.

PALAIŽIŪNAS. E. Niziurskis. Apsakymai. Knyga 196 puslapių. Knygyne Nr. 265.

SUKILIMAS AUKSO KASYKLOSE. Džekas Linsėjus. Dvi istorinės apysakos. Knyga 412 puslapių. Knygyne Nr. 266.

TARYBŲ LIETUVOJ

Nuoširdi Rašytoja

Rašytojai Halinai Korsakienei sukako penkiasdešimt metų. Už nuopelnus vystant lietuvių tarybinę literatūrą LTSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas jubiliatę apdovanojo LTSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Garbės raštu.

Pokario metais pradėjusi reikštis kaip rašytoja, H. Korsakienė išleido apsakymų rinkinį "Gimtajame miestę", apsakymų knygas vaikams "Dovana" ir "Klasės garbė", o 1954 metais, atsiliepdama į opiausius tarybiniam jaunimui iškilusius klausimus, parašė stambią apysaką "Gyveniman išėjus". Tyra, pasinėrusi į prasmingą darbą, šios apysakos herojė Elena — patrauklus, aistringai kovojantis už naują gyvenimą žmogus — puikus literatūrinis personažas, kuris ilgai bus veiksmingas ir įtaigus, paskatins ne vieną gyveniman iščinantį jaunuolį dirbti liaudžiai ir kovoti prieš mieščioniškumą bei savanaudiškumą.

Pastaruoju metu rašytoja Halina Korsakienė parašė naują kūrinį — romaną "Laikinoji sostinė", kuris jau pasiekė skaitytoją "Pergalės" žurnalo puslapiuose. Jame vaizduojamas studentijos gyvenimas buržuazinėje Lietuvoje.

H. Korsakienės betarpiškai mielas, draugiškas kūrybos žodis, keliantis aktualius jaunimo gyvenimo klausimus, seniai patraukė visų, ypač jaunimo, širdis. Skaitydamas jos kūrinius, šalia pajunti pačią autorę — rūpestingą, talentingą menininkę ir auklėtoją.

Nedaug laiko praėjo nuo pirmųjų H. Korsakienės kūrinių pasirodymo, o ji jau gausiai apdovanojo skaitytojus. Dabar rašytoja pačiame jėgų žydėjime. Jos sukaupta patirtis, gabiai valdoma plunksna ir meilė tarybiniam žmogui žada dar daug ir puikaus kūrybinio derliaus. Linkėdami rašytojai sėkmės, sveikatos ir neišsenkančios energijos, skaitytojai lauks jos naujų kūrinių.

A. Baltrūnienė

Kavarsko rajono žemėse, ten, kur laukas buvo labai šlapias, apaugęs krūmokšniais, trijų traktorių traukiama juda grioviakasė.

Talkoj 200 Mokytojų

ARIOGALA. — Užvakar baigė darbą Ariogalos rajono mokytojų pasitarimas, kuriame dalyvavo daugiau kaip 200 žmonių. Dar prieš pasitarimą buvo numatyta dalyviams surengti ekskursiją į Kauną. Tačiau rajono švietimo skyriaus vedėjui V. Staniuliui pasiūlius, mokytojai nusprendė ekskursiją po pasitarimo atidėti.

Vakar daugiau kaip 200 talkininkų mokytojų padėjo "Švyturio" kolūkio žemdirbiams suvalyti derlių. Mokytojai dirbo prie kuliamųjų, vežė vasarojų, nurovė 10 ha linų.

— Mums malonu, kad mokytojai užjaučia ir padeda kolūkiui tokiais sunkiais metais. Ačiū, talkininkai! — atsisveikindamas dėkojo kolūkio valdybos pirmininkas G. Urniežius.

J. Kumpikevičius

Abiturientai Išeina Su Specialybe

KAUNAS. — Šį pavasarį aštuonių Kauno vidurinių mokyklų 104 moksleiviai, sėkmingai išklausę mokymosi gamybinėse klasėse kursą, kartu su brandos atestatais gavo specialybės pažymėjimus. Be to, penkiasdešimt aštuoni lankė fakultatyvinius kursus. Komjaunimo vardo vidurinės mokyklos auklėtiniai juose įsigijo vairuotojų-mėgėjų teises, II vidurinės mokyklos berniukai išlaikė egzaminus pirmos kategorijos elektros motorų vyniotojų specialybei gauti.

Šiais mokslo metais į mokyklinius suolus susėdo daugiau kaip 30 tūkstančių Kauno moksleivių. Daugelis jų ir šiemet mokysis gamybinėse klasėse. Juk visose miesto mokyklose devintosios klasės — gamybinės. Šiemet mieste visiškai įgyvendintas privalomo mokslo įstatymas.

Komjaunuoliškos vestuvės. Kairėj matome jaunavedžius — "Spalio" artelės darbininkė Jelizavieta Kisel ir "Garūnų" karjero komunistinio darbo brigados narys elektrošaltkalvis Vincas Maceikenis. Vestuvės įvyko netoli Naujosios Vilnios Laznikų kaime.

Lietuvoje kaskart vis daugiau komjaunuoliškų vestuvių.

Užsieniečiai Laukiami Svečiai

"Neturime tikslios statistikos, kiek bendrai svetimšalių kasmet aplanko visą Lietuvos teritoriją... Tačiau daug užsieniečių patraukti mes tuo tarpu negalime nė svajoti, nes nesame pasiruošę juos priimti, neturime tinkamų turistams nakvynės namų, valgyklų, susisiekimo priemonių, mokančių kalbas gidų. Todėl dabar turėtume tik rūpintis nors savo tautiečius iš Amerikos ir kitų kraštų patraukti, jie, tėvynės išsiilgę, pasitenkintų ir kuklesniu priėmimu", prisipažino "Lietuvos Aidas" 1937 m. sausio 8 d. numeryje.

Tarybų valdžios metais Lietuvoje svečiuojasi ne tik užsienio lietuviai. Atvyksta delegacijos iš daugelio pasaulio šalių. Nemaža jų sutinka Draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugija.

Dabar respublikoje yra 5 turistinės bazės — Vilniuje, Trakuose, Birštone, Anykščiuose ir Ignalinoje. Visos jos turi savo autobusus, valgyklas, po 4-5 instruktorius. Numatoma, kad jas šįmet aplankys apie 7.000 turistų. 1961 m. manoma įsteigti turistinę bazę Palangoje, 1962 m. — Kaune.

Beje, neseniai Vilniuje jau lankėsi svečiai iš JAV, Anglijos, Prancūzijos, Italijos, Pietų Afrikos Sąjungos ir kitų valstybių.

(Tėvynės Balsas)

Mokslas Prieinamas Visiems

Į Milašaičių apylinkės Tarybos būstinę paskutinėmis rugpiūčio mėnesio dienomis dažnai užsukdavo jaunuoliai ir merginos.

— Sėkmės moksle, — linkėjo jiems apylinkės Tarybos pirmininkas drg. V. Čiapas.

"Laimės" kolūkio galvijų fermos vedėjo Šimkaus dukra Danutė ruošiasi tapti vaistininke. Šio kolūkio kiaulių fermos vedėjo Petro Kalendos sūnus Vytautas išvyksta mokytis į Veterinarijos akademiją. Baigusi vidurinę mokyklą, našlės Kybartienės duktė Vlada atėjo dirbti į "Stalino keliu" kolūkio kiaulių fermą. Kybartaitė iškilo į pirmaujančią rajono paršelių fermą. Kybartaitė iškilo į pirmos Vlada jau mokysis medicinos seserų mokykloje.

A. Sadauskas

Ariogalos rajonas.

SAVO JĖGOMIS

Dar jauna "Pirmyn" kolūkio statybininkų brigada. Ji susikūrė prieš trejus metus. Tačiau per šį laikotarpį statybininkai suspėjo pastatyti nemaža ūkinių bei visuomeninių pastatų: 200 tonų talpos grūdų saugėlį, garažą 6 automašinoms, elektros stoties pastatą ir t. t. Pradėta kolūkio gyvenvietės statyba. Du gyvenamieji namai jau baigti, keturis ruošiamasi atiduoti naudojimui.

Z. Bučys

Mažeikių raj.

Po 28 Cnt iš Hektaro

— Neseniai arėme, sėjome javus, sodinome cukrinius runkelius, kukurūzus, bulves... O štai dabar javapiūtę baigiame, žiemkenčių kūlimą įpusėjome, — žvelgdamas pro langą į ryto aušroje besisklaidantį rūką, galvojo "Pirmūno" kolūkio brigadininkas Jonas Šulskys.

Pirmoje brigadoje seni ir jauni kruta laukuose. Dvi javapiovės, vairuojamos H. Lakavičiaus ir K. Navaslaus ko, kasdien nupiauna po 4-5 ha vasarojaus. Kruopščiai dirba rišėjos J. Navaslauskaitė, S. Vanagienė, F. Rudokaitė, E. Balčiūnienė.

Jau iš tolo matyti pirmoje brigadoje gražiai sukrautos šiaudų stirtos. Ten girdėti duslus kuliamosios ir traktoriaus burzgimas. Suvežę sausus žiemkenčius, žemdirbiai skuba juos kulti. Kūlimui brigadininkas iš anksto pasiruošė.

Gerai organizavus darbą, per dieną prikuliama po 10-11 tonų grūdų. Kolūkiečiai susilaukė nepaprasto rugių "Lietuviški-3" derliaus. Iš ha jų prikuliama po 28 cnt.

P. Skardžius

Kupiškio rajonas.

Pirmasis Skambutis

ŠIAULIAI. — Ankstyvas rytas, o gatvėse sklinda jaunatviškas juokas, aidi skardūs pirmaklasių balsai. Jų šiemet apie aštuonetą šimtų, o bendrai naujus mokslo metus Šiauliuose pradėjo daugiau kaip 11.000 vidurinių, specialiųjų ir aukštųjų mokyklų moksleivių.

Prie Juliaus Janonio vardo vidurinės mokyklos pilnas kiemas vaikų. Priekyje išsirikiavę mažyliai. Jie atidžiai klausosi mokyklos direktoriaus J. Petrausko žodžių, karštai sutinka mokyklos komjaunimo organizacijos sekretorės V. Špokauskaitės, XIb klasės vadovo V. Šivickio ir kitų sveikinimus. Džiugūs pirmokai — abiturientai įteikia jiems sąsiuvinius, pieštukus, knygeles. Mažieji šefus apdovanoja gėlėmis.

Rudgalviai kirai Urkio (Molėtų rajonas) ežere.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Visur kitur metams $4.50; pusei metų $2.25
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $4.00; pusei metų $2.00

LIAUDIES BALSAS
160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

JŲ PATIKRINIMAS MAŽAI REIŠKIA

Reakcionieriai deda visas pastangas, kad išteisinus A. Laaką, estą, kuris Winnipege pasikorė iškėlus viršun, kad jis buvo viršininkas kalėjimo, kur buvo nužudyta 3,000 pblitkalinių. Jie nori įrodyti, kad jis apšmeižtas. Girdi, International Refugee Organizacija tikrinus ir nesuradus, kad jis būtų nusikaltęs.

Tikrino bėglius IRO ir kitokios organizacijos, tačiau daug žydų ir komunistų bei jų simpatikų žudikų atsidūrė Jungtinėse Valstijose ir Kanadoj. Nekurių pavardės ir adresai buvo paskelbti spaudoje, bet matyti niekam neapeina pasiteirauti, kas per paukšteliai jie yra. Tai kas, kad jie žudė žydus ir kairiuosius.

Būtų keista manyti, kad Laak nusižudė tik dėl to, kad buvo paskelbta žinia apie jo nusikaltimus. Jeigu jis būtų buvęs nekaltas, tai nebūtų žudęsis. Matyti sąžinė ėdė jį, kad nedaug tereikėjo, kad likvidavus save. Jeigu neteisybė, ką apie jį rašoma, tai jo pareigą buvo kovoti, atremti melą. Jis vieton to pasikabino garaže ir pasikorė.

Yra žinoma, kad daugelis tokių paukštelių Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje skandina savo sąžinę alkoholyje. Jie neapkenčiami ir draugų. Jų kaltės slėgia juos be pasigailėjimo. Jie patys nelaimingi, nelaimingos ir jų šeimos, jei kurie turi. Jie patys užstraukė tą kaltę, jie turės ir kentėti. Žinoma, yra ir tokių, kurie taip sukietėjo, kad jų sąžinė nebeveikia. Jie neturi net gėdos. Bet negalima įsivaizduoti, kad jie laimingi. Jų aukos neduoda ir jiems ramybės.

GYVENIMO MOKYKLA

Kingstone, Ontarijoj, buvo susibėgę apie 200 liberalų. Jie nagrinėjo, kas kaltas, kad jie visur buvo supliekti, ieškojo naujų idėjų. Ir ne vienas iš jų iškėlė viršun, kad ne viskas buvo gerai su jų liberalizmu.

Kiek galima matyti iš pranešimų spaudoje, tai tame pasitarime pasirodė du charakteringėi dalykai. Vienas iš jų tas, kad negerai laikytis kietai įsikibus senų idėjų, kuomet gyvenimas eina pirmyn. Kitas — kad liberalams valdant Kanados nepriklausomybės pagrindai buvo pagraužti. Vienas iš jų pasakė stačiai, kad liberalų viešpatavimo metu svetimo kapitalo dominacija augo sparčiausiai.

Matyti liberalai daug ko pasimokino gavę "atostogas" ir turėdami daug laiko pagalvoti. Klausimas lieka, ar jie galės pritaikyti tas pamokas ateičiai. Abejotina, kad tas įvyktų.

TIKTAI 165,000

Federalis darbo ministras Starr paskelbė, kad federalės vyriausybės darbų dėl savivaldybių planas duos darbo dėl 165,000 darbininkų. Bet gi jau dabar Kanadoje yra 311,000 bedarbių. Žiemos laiku gal bus dvigubai daugiau. Taigi, planas nedaug tereikš nedarbo pašalinimui.

Iš to galime matyti, kad Diefenbakerio vyriausybė negalės ištesėti savo pažado rinkimų metu. Diefenbakeris tuomet sakė, kad jis nemato priežasties, kodėl Kanados darbininkai negalėtų turėti darbą. Dabar, kiap matyti, jis pats mato, kad jis kalbėjo "iš kepurės".

IR JIE PUČIA VIENON DŪDON

Kanados Darbininkų Kongreso lyderiai paskelbė, kad jie skiria $150,000 dėl lavinimo unijinių lyderių tose šalyse, kurios tampa nepriklausomomis. "Laisvosios" unijos ruošiasi veikti tarptautiniu plotu. Girdi, tai bus tarptautinė kampanija prieš komunizmą.

Iš 6,000,000 dirbančiųjų Kanadoje, organizuotų į unijas yra apie 1,500,000 ar mažiau. Bet mūsų unijų lyderiai skiria pinigus skaldymui kitų šalių darbininkų.

Mano Gražiausioji

Teofilis Tilvytis

Vėjelis neša debesį per dangų,
Nušvinta gimto kolūkio rugiai. —
Ėjai, tėvyne, į rankas iš rankų,
Tau dabartis kaštavo nepigiai.

Ilgai stovėjai tu prie dvaro vartų,
Apdriskusi, suvargus, vos gyva;
Pamiršę buvom tikrą tavo vardą —
Brangiausią mano vardą — Lietuva.

Buvai paniekinta, tamsi, beraštė,
Paskui žagrelę bėgdavai basa;
Nelengva buvo vienai tau suprasti,
Kur baigias melas ir prasideda tiesa.

Meldeisi tu prieš geležinę mūką,
Prašeisi nesamas kaltes atleist,
Bet vinąkart kantrybė tavo trūko —
Tu pasukai nepramintais keliais.

Surasti tikrą tiesą pasišovei, —
Tave sutikęs brolis iš rytų
Parodė naują šviesą ir gerovę,
Kad tikrą laimę susirastum tu.

Ir vėl krūtinėn durklu priešas smogė,
Kabliniais kryžiais draskė tau akis.
Bet tu nesudrebėjai degančioj pastogėj,
Nesuklupai aršios kovos lauke.

Nasiekiu aš plataus pasaulio vylių,
Prieš tave blykšta pasakų kraštai, —
Tokią tave matau, pažįstu, myliu
Ir spaudžiu prie širdies karštai.

Generolų Politika

Prieš aštuonerius metus, kai Vakarų Vokietijos vadovai dangstymosi tikslais nešykštėdavo kalbų, kad jie net biją pagalvoti apie naują karą, anglų istorikas Vilteris-Benetas išleido knygą, pavadintą "Viešpatavimo Nemezidė". Joje jis pavaizdavo pragaištingą vokiečių kariuomenės vaidmenį Vokietijos politikoje 1918-1945 m.m. ir su tuo susijusį karinį, politinį bei moralinį pralaimėjimą.

Išlikę hitleriniai generolai, jei ir yra skaitę šią knygą, matyti; nesutinka su autoriaus nuomene, kad kaip tik jie žymiai prisidėjo prie fašizmo įsigalėjimo Vokietijoje, prie politikos, kuri atnešė tiek daug nelaimių žmonijai, tame tarpe, žinoma, ir vokiečių tautai.

O juk vyresnės kartos žmonės tikriausiai prisimena nelemtą Veimaro respublikos generaliteto vaidmenį tuo metu, kai Hitleris ir jo sėbrai veržėsi į valdžią. Tuomet vokiečių generolai, nuolat kartoję, kad politika nesanti jų stichija, ramiai stebėjo, kaip rudmarškiniai apgaule ir šantažu, stambaus kapitalo remiami, vis labiau įsigali, kaip suvaikėjęs prezidentas Hindenburgas paskyrė Hitlerį reicho kanclerių. Taigi, tuomet, atseit, politika jų nedomino. O kiek vėliau tie patys, ak, tokie apolitiniai kariškiai entuziastingai ruošė grobikiškus planus ir aktyviai dalyvavo juos vykdant. Visi tie planai, kaip žinoma, pasibaigė raudonos Pergalės vėliavos iškėlimu viršum reichstago, o taip pat... Niurnbergo procesu.

Ir štai dabar žmonija vėl sužino apie įvykį, kuris pašėlusiai primena Hitlerio laikus — Bonoje neseniai paskelbtas bundesvero vadovaujančio štabo memorandumas, kuriame generolai Gebelso žargoną primenančiu stiliumi ultimatyvia forma reikalauja: 1. Įvesti visuotinę karo prievolę ir sudaryti "būtinus karinius rezervus". 2. "Pilnutinės integracijos", t. y. sulieti Vakarų Europos NATO pajėgas, o šiuo atveju bundesvero generolams tektų vadovauti kitų šalių kariuomenėms. 3. Apginkluoti Vakarų Vokietijos kariuomenę atominiu ir visais kitais naujausiais ginklais.

Šitas memorandumas, dar kartą patvirtinęs teisingus Tarybų Sąjungos vyriausybės įspėjimus dėl VFR militaristinių tikslų, gimė liepos mėnesį Kilio uostamiestyje Bonos gynybos ministro Štrauso ir vadovaujančių bundesvero generolų pasitarimo metu. Jis paskelbtas dabar todėl, kad Vakarų Vokietijos kariniai sluoksniai skuba pasinaudoti kiek padidėjusiu tarptautiniu įtempimu ir nori lengviau įvykdyti savo pavojingus taikai planus.

Šitas memorandumas, ciniškai ir atvirai atskleidęs tikruosius bundesvero kėslus, paskelbtas dabar kaip tik todėl, kad Vakarų Vokietijos kariuomenė pradėjo savo antrą persiginklavimo fazę. Jos metu numatoma VFR sausumos kariuomenę, aviaciją ir laivyną apginkluoti raketiniais ginklais, naujausiais reaktyviniais lėktuvais, didelio tonažo karo laivais, naujo tipo povandeniniais laivais ir pan.

Šitas memorandumas išvydo šviesą dabar todėl, kad VFR gyventojai pradeda rimtai priešintis vyriausybės varomai politikai. Jiems turi didelę įtaką Vokietijos Demokratinės Respublikos laimėjimai. Paryžiaus pasitarimo pamoka, sparčiai auganti socialistinių šalių galybė, žmonijos kova už taiką ir pilnutinį nusiginklavimą.

Žinoma, vyriausieji bundesvero inspektoriai Hoizingeris, Kamhuberis, Ruge ir Celeris (ištikimai tarnavę fašizmui ir nepasimokinę iš skaudžių istorijos pamokų) bei jų bendrai priversti, norėdami apgauti viešąją nuomonę, argumentuoti Vakarų Vokietijos kariuomenės persiginklavimą vien gynybiniais sumetimais. Bet ne apsigynimas nuo užpuoliko, kurio iš viso nėra, o kuo greitesnis apsiginklavimas atominiu ginklu — štai ko iš tikrųjų nori Hitlerio - Adenauerio generolai.

Tai, beje, puikiai suprato ir Vakarų Vokietijos kaimynai, net tie, kurie likimo ironijos ir netoliaregių politikų dėka atsidūrė su ja tame pačiame braškančiame NATO vežime. Taip, pavyzdžiui, Paryžiaus laikraštis "Mond" pastebi, kad šitame memorandume visiškai aiškiai kalbama "apie naujos vokiečių kariuomenės politinį vaidmenį", o Londono laikraštis "Taims" pažymi, jog "nerimą kelia tai, kad Vakarų Vokietijos generolai, matyti, nurodą politikams, kas turi įvykti". Tai, galima pridurti, iš tikrųjų nieko gero nežada, nes politika — per rimtas dalykas, kad jį galima būtų patikėti generolams, tuo labiau tokiems, iš kurių galvų dar vis neišgaravo fašistinis tvaikas.

M. Jackevičius
(Tiesa)

VIENTIANE. — Laosoje paskelbtas pavojaus stovis, kadangi generolas Champassak pasiskelbė per radiją iš Savanaket miesto, kad jis perėmė Laosos valdžią į savo rankas.

Vyriausybė davė įsakymą armijai panaudoti jėgą, jei bus reikalas, suvaldymui sukilėlių.

Pastabos

Al. Gimantas siūlo per Tėvišk.ės Žiburius skelbti amnestiją lietuvams, net ir bedieviams, jeigu tik jie "nėra lietuvių tautos priešų pusėj".

Klerikalams matyti darosi trumpa.

Nusibodo jų raudos ir verkšlenimai.

Nepadės ir amnestijos ir kiti galai.

●

Grįžtant prie lietuvių tautos priešų, galima pasakyti, kad jais yra visai ne tie, kuriuos Gimantas laiko priešais.

Priešingai, Gimantas ir tokie yra lietuvių tautos priešai, visas savo jėgas aukoją niekinimui ir šmeižimui Lietuvos darbo žmonių, kurie nusitarė kurti naujesnį, gražesnį, kultūringesnį gyvenimą be ponų ir dvarininkų.

Gimantui Lietuvos nėra, jeigu nėra privatiškų dvarų ir fabrikų.

●

Buvusioms kolonijoms, dabar atgaunančioms nepriklausomybę, stoja prieš akis labai rimtos problemos.

Jeigu jos eis senu kapitalistiniu keliu, tai jos vėl neteks nepriklausomybės.

Jos neturi savo didelių turtuolių, kurie pajėgtų statytis fabrikus, geležkelius ir kita. Turės kviestis užsienio kapitalą.

Tik eidamos nauju, socialistiniu keliu jos galėtų suburti savo jėgas ir daug ką padaryti.

●

Dabar tokia jau gadynė. Pavienis žmogus maža ką gali. Technika ir kiti moderniško gyvenimo reikalai verste verčia prie visuomeniško, bendruomeninio gyvenimo.

Ir Tarybų Lietuvoje atliekami dideli darbai tik dėka to, kad tenai visa tauta, visomis jėgomis atlieka.

Jei ne tas, tai turėtų kviestis svetimus kapitalistus, kuriems vėl priklausytų Lietuvos įmonės ir daug kas kita.

●

Šiame numeryje paskaitykit, kaip buvo Kuboj prieš revoliuciją, kuriai vadovavo Kastras.

Veik viskas priklausė svetimiems.

Prie to einama ir Kanadoj.

Kada jūs matot gražius fabrikus, nemanykit, kad tai Kanados nuosavybė. Jie priklauso svetimiems.

Svetimiems priklauso aliejaus šaltiniai, nikelio, geležies rūdos kasyklos, naturalios dujos ir daug kita.

J. Y.

Don Messer padeda žmonai Naomi lėkštes plauti. Jis kanadiečiams yra žinomas iš TV programos "Don Messer Jubilee", kuri būna pirmadieniais.

Ką Kiti Rašo

Grobikai

Dominikonų respublikos diktatorius Rafaelis Trujillo pralenkė ir Batistą. Jo asmeniniai turtai siekia aštuonių šimtų milijonų dolerių. Trujillo ir jo govėda taip pražiodino savo nasrus, kad net Eisenhoweris su Herteriu krūptelėjo.

Netoli nuo Dominikonų yra Haiti respublika, kur karaliauja diktatorius Duvalier.

Ir tas kraštas valdomas teroro ir smurto priemonėmis. Personalis režimas jį ir jo kliką padarė milijonieriais.

Ir Haiti yra po Wall Streeto protekcija.

— L. Prūseika

Arbenz apie Gvatemalą ir Kubą

Buvęs Gvatemalos prezidentas Jacobo Arbenz, turėjęs apleisti savo šalį po to, kai ten laimėjo kontrerevoliuciniai maištininkai, kuriuos sukurstė Amerika, sako, kad imperialistams nepavyks jų piktos užmačios ir suokalbiai prieš Kubą, nes Kuba išvengė tų klaidų, kurias padarė demokratinė Gvatemalos valdžia.

Gvatemalos valdžia neperorganizavo savo armiją, palikdama jos vadovybę neištikimose rankose. Kuomet Arbenzo valdžia įsakė armijos vadovybei apginkluoti liaudį, armijos vadai ne tik nedavė ginklų sodiečiams ir darbininkams, bet perėjo į maištininkų pusę.

Kubos naujoji valdžia greit perorganizavo seną armiją ir policiją, išmesdama iš jos eilių subversyvius gaivalus. Ir pati Kubos liaudis žymiam laipsny apginkluota.

Gvatemaloj nebūvo užbaigta žemės reforma ir nebuvo nacionalizuota stambioji pramonė. Kuba tos klaidos nepadarė.

J. Arbenz nurodo, kad nuo 1954 metų, kada buvo nuslopinta Gvatemalos revoliucija, pamatiniai pasikeitė visa tarptautinė situacija. Kuba turi daug daugiau draugų. Ji susisiekė ir su socialistinėmis šalimis. Ji turi nepaprastai daug pritarimo visoj Lotynų Amerikoj. Tuo tarpu Gvatemala neturėjo su Tarybų Sąjunga net diplomatinių santykių, bet vis viena ji buvo apšaukta esant "komunizmo prietilčiu".

J. Arbenz esąs giliai įsitikinęs, kad Washingtono ponybė nepajėgs parklupdyti Kubos ir kad greitai ateis laikas, kada ir Gvatemala nusikratys United Fruit kompanijos ir Washingtono jungą.

— Vilnis

—o—

Iškaštingi "draugai"

Sena žemaitiška patarlė perspėja: "Jei nenori prarasti draugo, neskolink pinigų".

Tą patarlę patvirtina šiom dienom paaštrėję santykiai tarpe geriausių buvusių draugų — Jungtinių Valstijų ir Belgijos.

Tiesa, JAV Belgijai neskolino ale dovanojo bėgyje pastarųjų 10 metų $1,214,$51.-OOO. Kitais žodžiais sakant: Padovanojome Belgijai 1 bilijoną ir 213 milijonų dolerių su "magaryčiom", kad ji galėtų išlaikyti savo kolonijas Afrikoje, kol 14 milijonų Kongo gyventojų "bus pribrendę savistoviai tvarkytis".

Kada žmonės yra "gatavi" savistoviai tvarkyti savo reikalus — reliatyvi sąvoka.

Kongo negrai sako, jie jau "pribrendę", belgai — ne!

Čia ir sutižo buvusiųjų biičiulių draugystė. Kada belgų armija pati viena nebepajėgė susidoroti su kongiečiais, duota "suprasti", kad neprošalį būtų pasiuntus ten Amerikos marinus.

Bet 1960 metai jau nebe 1916.

Panašiai Dėdė Samas atsiskyrė ir su kitu mūsų "geru draugu" — Pietų Korėjos diktatorium Syngman Rhee.

Tam paškudnikui supylėm $1,062,270,000. O korėjiečiai pasakė: Jei Mr. Rhee jums reikalingas — atsiimkite. Mes apsieisime ir be jo.

Taip ir padarė. Rhee dabar "laisvajame pasaulyje", bene San Franciskoje. Nors jis čia atvyko su pačia ir keliasdešimts tarnų, bet jo išlaikymas vistiek nekaštuos bilijonas dolerių.

— L. Jonikas

—o—

Milijonai dolerių blofui

Šių metų prezidento rinkimų kampanija, mums atrodo, bus aštresnė negu buvo prieš ketverius metus. Bus išleista milijonai dolerių blofui ir melui skleisti..

Respublikonų partijai priklauso stambiausi kapitalistai - monopolistai, — išmesti jiems po milijoną ar daugiau dolerių tam, kad jų partija pasilaikytų valdžioje, — vienas juokas.

Demokratų partijai taipgi priklauso nemaža stambių kapitalistų. Jų kandidatas prezidento vietai, Kennedy, pats yra stambus milijonierius. Demokratų partijai taipgi labai rūpi prieiti prie valdžios lovio, nuo kurio jie buvo atstumti prieš aštuonerius metus.

Na, tai jau ir prasidėjo "vaina" tarp abiejų partijų politikierių, tarp Kennedžio ir Niksono, tarp respublikonų ir demokratų. Aišku, toji kova yra beprincipinė: ji vyksta tik dėl valdžios lovio. Abudu kandidatai nesigailės piktų žodžių vienas kitam, o gražių — žmonėms. Iki lapkričio 8 d. propaganda bus užpildyta buržuazinė spauda, radijas ir televizija.

Respublikonų partija jau pradėjo leisti savo propagandinį laikraštėlį, pavadintą "Battle Line" ("Kovos linija"). Laikraštuky į padanges keliamas Niksonas ir Lodger pajuokiamas Kennedy.

Demokratų partija daro tą patį.

Respublikonai leidžia laikraštuką ir tautinėms grupėms, pavadintą "GOP Nationalities Report". Su šiuo laikraštuku jie mano pasiekti sveturgimius balsuotojus ir jų šeimas. Tai pilnas melų lapas. Spausdina fotonuotraukas kai kurių tautinių grupių reakcininkų.

Demokratų partija darys tą patį.

Abiejų partijų politikieriai lenda į tautines grupes ir pažada "apginti nuo komunizmo jų gimtuosius kraštus". O ten, kur socializmas jau veikia, tuos kraštus žada "išlaisvinti". Į abiejų partijų pastoges yra sulindę tautinių grupių visokių spalvų reakcionieriai.

Lietuviški politikieriukai taipgi patapo "dideliais vyrais". Vieni jų eina su respublikonais, kiti su demokratais. Tai be jokio principo žmonės. Tūli jų prieš ketverius metus buvo respublikonai, o dabar jau "karšti demokratai", nes, mat, jaučia, kad Kennedy gali būti išrinktas prezidentu. Vartelio-jasi tie politikieriukai, kaip klaunai.

Koks savigarbus pilietis gali jais pasitikėti!

— Laisvė

ŠYPSENOS

Koks skirtumas

Žuvavo upėj du žuvininkai, sėdėdami ant kranto, netoli vienas kito.

"Nekimba, rupūžės", nusikeikė vienas.

"Matyti jūs labai mėgstat žuvį, kad taip kantriai žuvaujate", pasakė kitas žuvininkas.

"Žuvies visai nevalgau, tik mėgstu žuvauti".

"Tai jums juk svarbos nėra, ar pagaunat ar visai nepagaunat."

—o—

Jam nėra reikalo

Kunigas nusiskundė buvusiam parapijonui, prikaišiodamas, kad jis nebesilanko bažnyčion.

"Matote, aš jaučiuosi, kad neturiu teisės prašyti ko nors iš dievo", aiškinosi žmogelis.

"Nejaugi jūs nieko nebetrokštate?" paklausė kunigas.

"Trokšt, tai galėčiau, bet juk tiek daug biednesnių žmonių, tai lai jie pirma išsiprašo. Be to, man atrodo, kad kurie daugiausia prašo, tai mažiausia turi, o kurie mažiausia prašo, tai nežino, kiek ko turi".

SPORTININKAI ELGIASI DAUG PROTINGIAU

Olimpijados vadovybė Romoj labai užgavo čiangkaišekininkus, neleisdama jiems figuruoti visos Kinijos atstovais.

"Mes nenorime, kad jie sakytų, jog jie atstovauja visą Kiniją, kuomet mes gerai žinome, kad jie neatstovauja", pasakė Otto Mayer, Tarptautinio Olympijados Komiteto kancleris.

Jie atstovauja Taiwano salą (Formosą) ir tokiais buvo priimti.

Tėviškę Aplankius

Petras Šiuplevičius

(Tąsa))

Dainų diena

Dainų diena buvo ruošiama paminėjimui 20 metų nuo įsisteigimo Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos. Buvo ruošiamasi per tris metus. Buvo atliktas milžiniškas darbas. Pastatė specialę estradą, kur tilpo 30,000 dainininkų. Tas pastatas ten bus visados, nes pastatytas iš cemento. Iš abiejų pusių, kaip sparnai. Tai stiklinės dėl televizijos ir radio kontrolės.

Dainoms akompanavo dūdų orkestras gal iš kokio 1,000 muzikantų.

Mums suėjus į estradą, visi griausmingai plojo, o mergaitės įteikė po buketą ir kiekviena pabučiavo. Tas parodo, kad jie džiaugėsi mūsų atsilankymu. Na, ir jie nesuvylė mūsų.

Sunku jums bus įsivaizduoti, koks jausmas apima girdint tokią minią dainuojant. O dainininkai buvo gražiai susimokę. Net širdį veria klausantis.

Taipgi grojo kanklių ir fleitų orkestras. Kaip jie susiorganizavo ir išmoko taip sutartinai groti ir dainuoti, neįmanoma aprašyti.

Antroj dienoj buvo masiniai šokiai, kuriuose dalyvavo daug tūkstančių šokėjų. Sunku aprašyti tokį įspūdingą vaizdą. Girdėjau, kad bus pagamintas filmas apie tai. Stengsimės gauti.

Labai didelį įspūdį padarė kaimo kapelijos. Ten dalyvavo keli tūkstančiai kaimo muzikantų ir labai puikiai grojo.

Kaip matot, tai menas Lietuvoj tikrai klesti. Tūkstančiai ir tūkstančiai jame dalyvauja. Man sakė, kad ruošėsi apie 200,000. Tarp savęs konkuravosi ir tik 30,000 išėjo laimėtojais.

Vilniuj būdami aplankėm keletą fabrikų, vaikų darželį, kur motinos palieka vaikus eidamos į darbą. Labai puikiai vedami. O mes vaikus apdovanojome saldainiais.

Nors aš ne siuvėjas, bet mūsų aplankyta siuvykla patiko. Vedama labai moderniškai. Nieku nesiskiria nuo Kanados siuvyklų, tik daug didesnė, patalpos erdvios. Ten dirba virš 2,000 darbininkų. Turi savo valgyklą, mokyklą ir net apie fabrika darželius ir vaisių sodą.

Einant į Lelijos fabriką yra didelė aikštė. Vienoj pusėj stovi Stalino, o kitoj — Lenino paminklai. Daug suolų ir klombos gėlėmis apsodintos. Pas mus tokių siuvyklų nėra.

Buvome cemento fabrike, kur dirba gatavas sienas dėl namų statybos.

Daug dar vietų buvome. Visi ir pavieniai. Čia būtų sunku net suminėti. Lankėmės muziejuose, matėm daug aikščių, paminklų. O taipgi vakarais ir anksti rytą ėjome pasidairyti (windowshoping).

Po švenčių traukėmė į Trakų pilį. Pilis atstatoma taip, kokia maždaug buvo 500 metų atgal. Ten sutikome Lietuvos vyriausybę. Mums iškėlė didelius pietus. Susitikimas buvo labai draugiškas. Mes statėm jiems visokius klausimus, o jie mums mandagiai aiškino. Dėka jų, mes dabar galime daug ką jums papasakoti.

Pabaigoj draugas Paleckis prašė mus parvažiavus sakyti tiesą. Sako, jeigu matėt kokius trūkumus, jų neslėpkit, nes mes jų neslepiam. Jie ten viską viešai kritikuoja, taiso kas negera. Ir Lietuvoj dar daug trūkumų yra, jeigu lyginti su mūsų gyvenimu čia. Jiems trūksta daug triobų. Tik didieji vieškeliai asfaltuoti. Trūksta fridžių ir daug kitų patogumų. Turint mintyje jų ryžtą ir daromą pažangą, per kokius 10 metų jie pralenks mus.

Pervažiavus per Lietuvą

Teko net du kartu pervažiuoti per Lietuvą. Tačiau neteko progos aplankyti Anykščius, Akmenę. Gaila. Neužteko laiko. Labai gerą įspūdį daro laukai. Tų mažų sklypelių visai nėra. Ištisi laukai linguoja. Kur avižos, tai šimtai hektarų. Kur rugiai ir sukriniai runkeliai, tai rugiai ir runkeliai. Man išvažiuojant pastarųjų beveik nebuvo. Taipgi matyti daug naujai užvestų sodų, kuriuose tūkstančiai vaismedžių prisodinta.

Teko važiuoti iš Vilniaus į Gudžiūnus, Kėdainių rajone, iš ten į Lazdijus, atgal į Kauną ir vėl iš Vilniaus iki Klaipėdos, o paskui Palangon ir atgal į Vilnių. Visą kelionę atlikau taksiu. Tai buvo galima daug lietuviško lauko pamatyti.

Labai mažai miškų liko. Sako, daug vokiečiai išnaikino. Mat karo metu klojo raistus, kad tankai geriau pereitų. O tam reikėjo daug milijonu medžių. Dabar Tarybų Lietuvos vyriausybė labai susirūpinusi miškais ir daug jų atsodina, bet ims daug metų, kol galės naudotis.

Lietuvoj daug miestelių buvo visai nuo žemės paviršiaus nušluota. Tarp jų ir Šiauliai, Raseiniai. Mat prie Dubysos 3 mėnesius mūšiai tęsėsi. Raseiniuose yra didelį kapai ir paminklas žuvusiems. Miestas puikiai atstatytas.

Klaipėda yra uosto ir pramonės miestas. Sako, buvo gerokai apgriautas, bet dabar jokios žymės nerasi. Ten industrija labai išsiplėtojus, o ypatingai laivų statyba. Mums viską, nuo brėžinių iki laivo pastatymo, parodė. O tas daroma moderniškiausiomis mašinomis. Mane labai nustebino, kad ten statomi ne tik laivai, bet ir sausi dokai, kur gali didžiausius laivus pakelti. Yra celiuliozės ir kiti fabrikai. Mus labai gražiai pasitiko prekybos uoste. Tautiniais drabužiais apsirengusios merginos įteikė po buketą gėlių, o profsąjungos pirmininkas draugas M. Auškelis pasveikino žodžiais. Apžiūrėję keletą laivų, buvome išvežti į jūrą pasivažinėti, tik buvo labai didelė audra, tai tik įlankoj pasivažinėjom, o į Palangą turėjome vykti taksiu.

(Bus daugiau)

Neišeikit iš Garbingos Lietuvių Organizacijos

Čia norėčiau pakalbėti apie Kanados Lietuvių Literatūros Draugiją. Priežastis ta, kad atrodo, jog ji nėra užtektinai vertinama.

Ši organizacija yra pažangi organizacija, skleidžianti apšvietą lietuvių tarpe. Bet ji nėra partijinė. Ji yra neprigulminga, nors turi savo politinį veidą. Prie jos gali prigulėti kiekvienas, kuriam rūpi pačiam praplėsti savo pasaulėžiūrą ir padėti kitiems. Jokių suvaržymų, jokių reikalavimų nariams nėra.

Ši organizacija turi didelį knygyną, kuriuomi gali naudotis visi lietuviai, ne tik nariai, bet ir ne nariai, ir veltui, tik padengus persuntimo išlaidas. Tai labai didelis apšvietos šaltinis. Knygyne randasi lietuvių rašytojų raštai, taipgi ir kitų tautų rašytojų raštai, pagarsėję visame pasaulyje.

Be to, ši draugija, palaikydama tamprius ryšius su Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija, duoda nariams knygas, žurnalą Šviesą. Šiemet nariai gaus net dvi knygas. Buvusio kunigo J. Ragausko parašytą knygą "Ite, missa est" ir R. Mizaros "Žvilgsnis į pracitį". Pirmoji apie tikėjimą ir kunigus, o antroji — iš autoriaus atsiminimų. Trumpai, lengvai aprašomi abiejų autorių pergyvenimai, žmonės, su kuriais jie gyvenime susitiko, ir t. t. Daug gražaus pasiskaitymo. Ir tik už $2.15 į metus.

Peržiūrėjus KLLD narių korteles aiškiai matyti, kad daugelis dėl kokių tai priežasčių nebemoka narinių mokesčių. Nesinorėtų tikėti, kad jie nukrypo nuo pažangos, pasidarė klerikalais ar kokiais kitokiais Matyti, kad didžiuma jų skaito laisvą spaudą. Norėtųsi paraginti tuos draugus ir drauges grįžti į šią garbingą organizaciją.

Dažnai tenka nugirsti pasakant, kad nėra laiko knygoms skaityti, tai kam ir prigulėti. Negalima sutikti, kad žmonės galėtų apsieiti be knygų. Tiesa, dabar televizija daug laiko sugaišina. Bet protingas žmogus negali apsieiti ir be knygų. Ypač laisčo pobūdžio, padedančių žmogui geriau suprasti gyvenimą, progresą pasaulyje. Pažangi spauda, knygos, yra žmogaus sielos vitaminai. Be jų negalima apsieiti.

Daugelis mūsų kolonijų labai išretėjo ir sunku palaikyti kokią nors veiklą, tas tiesa. Bet prigulėjimas prie šios organizacijos neapsunkina. Jei negalima sudaryti kuopos, galima prigulėti pavieniais prie centro.

Mūsų organizacijos nariai turėjo dar ir tokią naudą: jau 24 nariai turėjo progą pasisvečiuoti Tarybų Lietuvoje. Lietuvos žmonės prisimena, kaip mūsų organizacija karo metu darbavosi, kad padėjus Lietuvos liaudžiai nugalėti hitlerinius įsiveržėlius.

Mūsų organizacija yra nemažai darbo atlikusi ir Kanados gyvenime. Mūsų organizacijos nariai padėjo ir padeda kitoms lietuvių organizacijoms. Ypač ji daug padeda laikraščiui Liaudies Balsui išsilaikyti.

Tai labai puiki organizacija. Kas myli apšvietą, kultūrą, nori plėsti savo ir kitų žinojimą, negali stovėti už šios organizacijos.

J. Yla

NEW YORKAS. — Jungtinės Tautos gavo pranešimą, kad Vladislovas Gomulka, Lenkijos Darbininkų (Komunistų) partijos vadas vadovaus lenkų delegacijai Jungtinių Tautų Asamblėjoje. Taipgi atvyks Janos Kadaras, Vengrijos respublikos vadas, T. Živkovas, Bulgarijos komunistų vadas.

Iš Indonezijos praneša, kad Sukarno vyks į Asamblėją, taipgi manoma, kad ir Indijos premjeras Nehru atvyks.

Saugokit Sveikatą

Dr. J. Kaškaitis

Valgymas, gėrimas

Valgomųjų daiktų neišskaičiuosi. Geriau, kai esti švieži, bet tinka ir šaldyti, net ir konservuoti, džiovinti, rauginti, marinuoti — jeigu **šviežių produktų** sunku gauti. Džiovintos vynuogės — razinos, datulės (dates), slyvos, aprikosai pajvairina patiekalus. Apelsinai, mandarinai, citrinai, limonai, ananasai, bananai, egzotiški riešutai irgi pravartu kai kada, ypač apelsinai. Namie rauginti kopūstai bei agurkai kartais tinka.

Džiovinta ruginė švediška duona, lyg ir macai, geras daiktas pajvairinti. Bulvės dalinai atstoja duoną. Geriau keptos arba virtos su lupynėmis.

Ir minėt nėra ko: **kramtyk gerai,** tik tada nuryk. Jei nori, gali ko atsigerti, bet neplauk maisto su gėralu. Maistui reikia **seilių,** miltiniams, krakmoliniams ir saldiems patiekalams. Ir bet kokį valgį rūpestingai sukramtyk, kad ir geriausias būtų maistas, bet jei nesukramtysi kaip reikiant, tai pilvas tau bus prirūgęs, pilnas dujų, gazų. Jausies atbukęs, apsunkęs, o nakčia netikęs bus miegas. Blogas miegas kaip tik visų dažniausiai ir paeina nuo viduriu netvarkos. Pilvas tai gyvybingoji laboratorija.

Valgymas tai valgymas, na, o gėrimas? Juk reikia ir išgerti. Aišku, reikia, tik jau atsargiai. Gerk vandenuką, tai geriausia. Galima ir arbatos, kavos, kokių mineralinių vandenų, vaisių bei uogų sunkos. Na, o smarkesnio? To jau saugokis, brolau. Mažytį stikliuką retkarčiais galėtum, bet susimildamas būk nuosaikus. Alkoholiniai gėralai — nuodai. Visą organizmą gadina pirma laiko, ypač smegenis ir nervus. **Alkoholis ir nikotinas** — žmogaus priešai. Nerūkyk, negirtuokliauk, mokėk susilaikyti. Čia tai ir bėda. Tas keistas paprotis vis raginti — dargi vieną, dar vieną... Užsuk savo valios sraigtus ir nepasiduok. Dalykas toks aiškus, kad pamokslų nereikia.

Pakvėpuok giliai protarpiais, po keletą kartų. Eik gerai pasivaikščioti, pasimankštinti, pagimnastikuok. Deguonies gausa visą organizmą gaivina. Vėdink gerai kambarius, būk ilgiau ir dažniau ore.

BERLYNAS. — Mirė Wilhelm Pieck, Vokiečių Demokratinės respublikos prezidentas ir komunistų vadas. Jis buvo 84 metų amžiaus.

Kodėl Kubiečiai Taip Nusistatę prieš JAV?

George Bryant, Toronto Daily Star korespondentas, pranešė laikraščiui iš Kubos sostinės Havanos apie žmonių sentimentą, apie kubiečių nusistatymą prieš Jungtines Valstijas. Jis sako, kad kubiečiai nėra ant tiek prokomunistai, kaip juos perstato amerikiečiai. Bet jie yra griežtai nusistatę prieš amerikiečius. Ir jis paaiškina, kodėl taip yra.

"Kodėl toks didelis antiamerikanizmas?" klausia jis. Ir atsako:

"Jie savotišku laukiniu būdu skelbia savo nepriklausomybę, kaip kad amerikiečiai darė 1776 metais. Jie jaučia, kad per 57 metus jie buvo kolonija be kolonijinių privilegijų.

"Tik prieš išvykimą į Kubą vienas kanadietis paaiškino man, kodėl jis, po 15 metų, paliko didelę muilo kompaniją, operuojančią Kanadoj, bet priklausančią amerikiečiams.

"'Galų gale aš pamačiau, kad negalima pasiekti viršaus', pasakė jis. "Kuomet vyresniojo egzekutyvo vieta ištuštėja, tai kas nors atvyksta iš Valstijų'.

"Imkit šią situaciją ir patrigubinkit ją, padauginkit ir padidinkit ir jūs gausit ką nors panašaus, kokius vargus pergyveno kubiečiai.

"Kuomet Kastra atėjo į galią, situacija buvo sekanti:

"Jungtinių Valstijų firmoms ir saujai Kubos šeimynų su tampriais ryšiais su JAV priklausė trys ketvirtadaliai šalies agrikultūrinių resursų.

"Amerikoniškom kompanijom priklausė didelės galvijų rančos, virš pusės cukraus žemių, 90 procentų mineralinių turtų, didžiuma aliejaus kompanijų ir 80 procentų visuomenės aptarnavimo priemonių.

"Turizmas buvo didelis biznis, bet svarbiausi luksusiniai viešbučiai priklausė JAV firmoms. Bordelos ir gemblerystės kasinos — kurios paėmė daugelį liūsinių dolerių iš turistų — priklausė arba buvo kontroliuojamos JAV iš Mafia.

"Kitais žodžiais, JAV interesams priklausė arba jie valdė viską, pradedant cukrum ir baigiant gyvybės žolėmis. Ir pinigai plaukė atgal į Jungtines Valstijas, o ne į Kubos ekonomiją. Iš vidutinio JAV investmento — $700,000,000 per 15 metų, $548,000,000 grįžo atgal pavidale pelno.

"Per tą laikotarpį buvo 1,000,000 Kubos moterų ir vaikų, kurie niekad nedevėjo čeverykų, 500,000, kurie niekad neragavo pieno. Kubos beraštiškumas buvo 33.5 procento.

"Tuo tarpu Kuba, pamažu tapusi priklausoma nuo JAV importo per prekybines sutartis, išluptas grąžon už rinkas cukrui, slinko prie $1,000,000,000 deficito prekyboje tarp šių dviejų šalių.

"Pagal šias prekybines sutartis, Kuba turėjo pirktis Jungtinėse Valstijose iki 40 procentų prekių. Ir ji negalėjo pakeisti sutarčių be JAV sutikimo. Jungtinės Valstijos, iš kitos pusės, galėjo nukirsti Kubos cukraus kvotas be atsiklausimo Kubos".

Vienas Havanos advokatas pasakęs reporteriui: "Tai buvo ekonominis kolonializmas, kurs tiktai ima, bet neduoda. Jankiams mes buvom įdomūs žmonės, kurie visuomet myli, geria romą ir turi dideles šeimynas".

Tokią tai laisvę turėjo kubiečiai amerikiečių globoje.

Klausimas kyla, ar nebus tas pats su Kanada, kurią jie ima vis didesnėn globon?

Kodėl Jis Nusižudė

Praėjusią savaitę trečiadienį laikraščiai pranešė, kad Winnipege rastas nusižudęs estas bėglys Aleksandras Laak. Jis rastas pasikoręs garaže. Prieš tai buvo spaudoje rašoma, kad jis yra kaltinamas buvus Estijoj kalėjimo viršininku ir dalyvavus politinių kalinių žudyme prie nacių okupacijos. Nors karališkoji policija skelbė, kad jis išsiteisino, tačiau matyti, kad jis "išsiteisino" gražiai pameluodamas.

Žemiau telpa Tass-Elta aprašymas apie A. Laako darbus Estijoje:

Kalevi-Lijva — taip vadinasi vietovė už 30 kilometrų nuo Talino. Čia užtikti baisios tragedijos, įvykusios Tėvynės karo dienomis, pėdsakai. 1942-1943 metais giliame duburyje fašistai žvėriškai nukankino daugiau kaip tris tūkstančius žmonių — Čekoslovakijos ir Vokietijos piliečių.

Tardymas buvo pradėtas gavus pranešimus iš vietos gyventojų, kurie pastebėjo Kalevi-Lijvoje dideliame plote išsklaidytus kaulus ir pelenus.

Tarybinio tardymo organai nustatė, kad nusikaltimą padarė vokiečių ir estų saugumo policija "SD".

Nustatyta, kad žvėriškoms žudynėms Kalevi-Lijvoje betarpiškai vadovavo buvęs stovyklos "Jagala" komendantas, dabar emigrantas Aleksandras Laakas. Jis pats sušaudė didelę dalį žmonių. Dabar šis išgama gyvena Kanadoje. Už priplėštus pinigus Laakas įsigijo ištaigingą vilą.

Nustatytos ir kitų nusikaltėlių asmenybės. Pagal daugelio liudininkų parodymus išaiškintos nusikaltimo smulkmenos. Antai, 1942 metų rugsėjo 5 d. į Raazikų stotį atvyko ešelonas su Čekoslovakijos piliečiais. Viena grupė, sudaryta iš sveikiausių ir darbingiausių žmonių, buvo nusiųsta į "Jagalos" stovyklą. Antroji, kurioje buvo vaikai, seniai, ligoniai ir fiziškai silpni žmonės, buvo prstatyta į Kalevi-Lijvą. Čia jie buvo nurengti, iš jų buvo atimti laikrodžiai, žiedai ir kiti vertingi daiktai. Tie, kurie bent mažiausiai pasipriešindavo, buvo sumušami.

Vienas iš nusikaltėlių tarnavęs "Jagalos" stovykloje, tardomas parodė, kad visi sušaudymai vykdavo duobėje, į kurią kaliniai būdavo suvaromi nedidelėmis grupėmis po 3-5 žmones. Ypatingosios ekzekucinės komandos dalyviai ir Aleksandras Laakas jiems įsakydavo gulti kniūpščia. Po to pasmerktuosius pavieniais šūviais į pakaušį nužudydavo. Kai duobės dugnas užsipildydavo, sekantieji guldavo jau antlavonų, ir juos sušaudydavo Laakas su savo bendrininkais.

Po dviejų savaičių tokiu pat būdu buvo sušaudyti žmonės iš ešelono, atvykusio iš Vokietijos.

Apie baisias žudynių scenas papasakojo ne tik liudininkai. Išliko šiurpių nuotraukų. Jos buvo rastos pas vieną nusikaltimo dalyvį, kuris turėjo sadistišką palinkimą prieš sušaudymą aukas fotografuoti.

Kalevi-Lijvoje žuvo daugiausia mokslininkai, gydytojai, o taip pat komersantai, pramonininkai. Jų turtą išgrobstė saugumo policijos "SD" pareigūnai ir žvalgybininkai.

1944 metais fašistai, mėgindami užtrinti savo nusikaltimų pėdsakus, iškasė ir sudegino lavonus.

Daugelis iš estų nacionalistų, kurie fašistinės okupacijos metais kartu su hitlerininkais sutepė savo rankas nekaltų žmonių krauju, bijodami teisingos liaudies bausmės, pabėgo į užsienį.

Tarybų Estijos visuomenė yra labai sujaudinta šių baisių piktadarybių ir reikalauja rūsčiai nubausti nusikaltėlius.

Išsigande Žmonės

N. Aukštuolis

Aną dieną laikraščiai įdėjo paveikslus dviejų Jungtinių Valstijų Nacionalio Saugumo Agentūros tarnautojų, Williamo H. Martino ir Bernono F. Mitchello, kurie atsidūrė Maskvoj. Tie pabėgėliai pasakojo spaudos atstovams, kad Jungtinės Valstijos seka ne tik savo oponentus, bet ir sąjungininkus.

Nacionalio Saugumo Agentūroj dirbą 10,000 žmonių. Esą palaikoma apie 2,000 klausymo postų, kuriuose dirbą apie 8,000 žmonių. Jie klausą radio, skaitą spaudą, gaudą diplomatinius susisiekimus ir t. t.

Prie to, kaip žinia, Jungtinės Valstijos išleidžia šimtus milijonų dolerių visokiems šnipams, kuriems pavesta rinkti informacijas Siuntinėja orlaivius žvalgybiniais reikalais.

Jungtinių Valstijų vadovybėj taip vadinamas Laisvos Europos Radijas palaiko Vokietijoj ir kitose šalyse 28 radio stotis, kurios diena dienon ir net naktimis varo amerikonišką propagandą anoj pusėj, tai yra "už geležinės užuolaidos".

Vienu žodžiu, Jungtinės Valstijos išleidžia šimtus milijonų dolerių "saugumo" reikalams.

Namie, vidaus "saugumo" reikaluose, veikia galingas Federalis Investigacijų Biuras. Tai slaptoji policija, kuri nei kiek nemažiau seka amerikiečių pasijudinimus namie. Šis biuras palaiko daugybę šnipų, kurie teikia FBI agentams žinias apie amerikiečius. Nei vienas nepatenka į valdiškas įstaigas neištyrinėtas iki mažiausių smulkmenų.

Jungtinių Valstijų valdančioji klasė yra baimės apimti žmonės.

"Šventa Trejybė"

Waukesha miesto parkuose (Wisconsino valstijoj) susekta keista trejybė. Distrikto prokuroras George Lawler sako, kad susekta, jog devyni vyrai — jų tarpe Romos katalikų kunigas, Carroll kolegijos vyrų direktorius ir aliejaus kompanijos vykdančiosios tarybos narys — kelia homoseksines orgijas.

Prokuroras sako, kad sekimas buvo vedamas ištisą mėnesį ir jokių abejonių dėl tos orgijos nėra.

Tie devyni — plus suimtą žymų dantistą kitame parke — nėra viskas. "Mūsų informacijos rodo, kad yra daugiau", pareiškė prokuroras.

Suimtųjų ir apkaltintų keliant homoseksines orgijas parke yra Carroll kolegijos vyrų direktorius Boyd Burnside, 53 metų amžiaus; Robert Hopson, Hopson Oil Co. direktorių tarybos narys, 43 metų amžiaus; ir George Huber, Švento Petro ir Povilo bažnyčios Milwaukee mieste antrasis kunigas. Kiti neišvardinti.

Socialdemokratai Ruošiasi Pašalinti K. Adenauerį

Vakarų Vokietijos socialdemokratai nominavo Willy Brandt, Vakarinio Berlyno majorą, į lyderius, kuriam bus pavesta vesti socialdemokratus prieš Adenauero krikščionis demokratus ir laimėti rinkimus kitais metais.

Socialdemokratų partijos vykdantysis komitetas išrinko komitetą iš 10 asmenų su Brandt priešakyje, kuriam pavedama vadovauti socialdemokratų rinkiminei kampanijai. Rinkimai įvyks rugsėjo mėnesį, 1961 metais.

Pažymėtina, kad Brandt gali būti priskaitytas daugiau prie liberalų, negu socialdemokratų. Jis stovi už Vakarų Vokietijos pasilikimą NATO ir visose sąjungose, kurios buvo sudarytos taip vadinamam saugumui išlaikyti.

Jis stovi prieš nacionalizaciją, kurios daugelis vokiečių socialdemokratų reikalauja.

Viskas, ko jis siekiąs, jeigu socialdemokratai laimėtų, tai Adenauero administracijos atsiekimų solidavimo.

Aplamai, kaip Vokietijoj, taip ir Britanijoj ir kitur, socialdemokratai atvirai pradeda tolintis nuo taip vadinamos nacionalizacijos stambiosios industrijos. Kaip matyti, tai jie kas liečia nacionalizaciją, linkę pasitenkinti nacionalizacija tokių patarnavimų, kokią praktikuoja buržuazinės partijos daugelyje kapitalistinių šalių. Pavyzdžiui, Kanadoje elektra, vanduo, nekurios susisiekimo priemonės yra susivsuomenintos.

Klausimas stovi, ar socialdemokratai pakeis liberalus, kurie visai suartėjo su konservatais, ar jie ir toliau paliks trečioj vietoj. Tiesa, Britanijoj ir Vokietijoj jie stovi antroj vietoj.

Montrealo Žinios

Trumpai apie viską

Tenka nugirsti kaltinimų, kad Montrealo žinių skyriuje ne visų lietuvių nuotykiai lygiai aprašomi. Į tai atsakydamas, visų pirma norėčiau pasakyti jums, brangūs Liaudies Balso skaitytojai, kad Montrealo žinių skyriaus korespondentas, atlikęs 8 valandų darbą darbavietėj, dar pašvenčia kelias valandas prie Montrealo žinių skyriaus palaikymo, be jokio atlyginimo.

Aš esu tikras, kad visi Montrealo lietuvių nuotykiai būtų aprašomi lygiai, jeigu būtų daugiau kooperacijos, perduodant lietuviškus nuotykius aktyviems draugams, o Liaudies Balso redakcija patalpintų be jokios diskriminacijos. Ir tuom paįvairintume mūsų mylimą laikraštį Liaudies Balsą.

—o—

Serga J. Sinkevičius (Sinclair) Viktorijos ligoninėj. A. Tamašauskas — miesto ligoninėj. Abiejų ligos tiriamos.

A. Turvill (Mačernaitė) darbavietėj susilaužė koją. Gydosi Viktorijos ligoninėj.

—o—

Daugelis ir Montrealo lietuvių myli išvažiuoti rudenį į miškus pagrybauti, pasigrožėti, bet visiems reiktų atsiminti, kas atsitiko Gaspey pusiausalyje.

Iš neaiškios priežasties kilęs gaisras sunaikino 300 ketvirtainių mylių miško, kuris vertinamas $5,000,000.

Daugiausia miškų gaisrų sukelia neatsargūs rūkoriai.

—o—

Noras staiga pralobti J. P. Gimeau atnešė didelę nelaimę.

Bandydamas savo "laimę" ant arklių, jis pralošė $2,000. Įpuolęs į desperaciją bandė nusižudyti šokdamas nuo tilto į upę, bet buvo laiku pastebėtas ir ištrauktas ir atgaivintas ir dar kalėjiman patupdytas už bandymą nusižudyti.

—o—

Daug mažų valgyklų Montreale turės užsidaryti, jeigu miesto valdyba priims Sveikatos departamento pasiūlytą įstatymą, kad prie pinigų stovintieji neturi teisės liesti maisto.

Esą susekta, kad ant pinigų visuomet randasi nuodingų bakterijų, kurios persiduoda per rankas valgytojams.

—o—

O'Connel Public Bath pradėjo leisti vyrams ir moterims maudytis kartu. Tuomi norima pakelti biznį, kurs paskutiniu laiku Montrealo maudynėse labai nusmuko, kadangi labai mažai lankosi.

Jei pasėkmės bus geros, tai visos maudynės įvesiančios tokią tvarką.

—o—

Montrealo priemiestyje West Mount pakėlė žemės kainą 75 procentais. Aišku, su tuo bus pakelti ir taksai ateinantiems metams.

B. K.

Senosios Elados Keliais

JUSTAS PALECKIS

(Tiesa)

Ties Akropologu ir kitais istoriniais paminklais vienas per kitą savo prekes — statulėles, miniatiūrines senų vazų imitacijas ir kt. — siūlo suvenyrų pardavėjai. Ten nuolat budi fotografai, kurie per kelias minutes padaro jūsų nuotrauką griuvėsių fone. Daug kur išsirikiavusios ištisos voros batų valytojų. Jie uoliai stebi praeivių avalynę ir triukšmingai įrodinėja, kad jūsų batus būtinai reikia išblizginti.

Kad kavinės savo staliukais šilto klimato šalyse peržengia uždarų patalpų ribas ir išeina į gatvę, — ne naujiena. Tai teko matyti ir Paryžiuje, ir Belgrade, ir Rio de Žaneire ir daugelyje kitų miestų. Bet Atėnuose ir kituose Graikijos miestuose bei miesteliuose kavinėmis paverstos ištisos didžiulės aikštės. Ir toje pačioje centrinėje Sintagmos aikštelėje pristatyta daugybė staliukų. Ten vakarais sėdi daug žmonių, nebesutelpančių kitur.

Graikai labai mėgsta savo laisvalaikį, ypač vakarais, praleisti kavinėje arba tavernoje. Čia pigu ir malonu. Dauguma sėdi ištisas valandas, užsisakę kavos puoduką ar bonkutę "portokalado". Taip graikiškai vadina limonadą. Jei tik kišenė leidžia, graikai mėgsta gerti "reciną" — ypatingą vynuogių vyną, perleistą per pušų sakus ir įgijusį specifinį kartų skonį. Mielai jie išgeria ir "birą" — alų.

Įdomu, kad kavinėse ir tavernose matyti beveik vieni vyrai. Jei yra moterų, tai daugiausia užsienietės. Dar Atėnuose kartais gali pamatyti moterų, o kai teko važiuoti per mažesnius miestus, ten matėme vien vyrus. Moterys stoviniavo prie vartų. Kai kurios dirbo daržuose, nors tai buvo sekmadienis, o, be to, ir velykos. Toks moterų izoliavimo paprotys yra užsilikęs nuo turkų viešpatavimo laikų. Juk turkai čia šeimininkavo apie keturis šimtmečius.

Vaikščiojant po Atėnų centrą, ypač žymiausiomis gatvėmis, Stadire, Hermeso, Atėnų, Eolo arba Omonijos aikšte ar karalienės Sofijos bulvaru — susidaro įspūdis, kad tai ištisas moderniškų namų, puošnių rūmų ir puikių sodų miestas. Gatvės plačios, didingi viešbučių, bankų, valdžios įstaigų pastatai, erdvūs gyvenamieji namai. Kaip tik netoli mūsų viešbučio didingi antikinio stiliaus universiteto ir Mokslų akademijos pastatai, kuriais didžiuojasi atėniečiai. Centre iki vėlyvos nakties nuolat pilna žmonių. Tolimesniuose, turtingosios buržuazijos gyvenamuose rajonuose, kaip Psichiko ir kituose, gražios vilos skendi sodų žalumoj.

Tačiau ne visur taip gražu. Teko pavaikštinėti ir kitomis gatvėmis, siaurutėmis, apkaišytomis mažais skurdžiais namukais, prisiglaudusiais vienas prie kito. Nėra čia nei rūmų, nei sodų. Tai darbo liaudies gyvenamieji kvartalai, kurie iš visų pusių apsupa Atėnus ir nusitiesia labai toli.

Bet ir šiuose skurdžiuose kvartaluose dažnai pašitaiko krautuvėlių ir mažučių tavernų, stoviniuoja riešutų ir kitokių smulkmenų pardavėjai. Su vienu tokiu pardavėju išsikalbu. Jo pavardė — Vardas, o vardas Elefteros, kas graikiškai reiškia "laisvas". Užklausiu jį, ar jis išsiverčia iš tos savo "prekybos"?

— O ką padarysi, jei darbo negaliu surasti. Namie du vaikai, reikia maitinti. Per dieną vis keletą drachmų užsidirbu, o dar žmona tavernoj plauna indus. Taip ir gyvename. Žinoma, geriau būtų dirbti fabrike, uždirbčiau 40-45 drachmų, bet kur tau...

Taigi, ne iš didelio džiaugsmo čia taip daug smulkių prekiautojų ir batų valytojų. Graikijos pramonė silpna. Šalies "globėjai" amerikiečių imperialistai ne tik nesirūpina plėsti graikų pramonę, bet dar stabdo ją, kad daugiau savo prekių galėtų parduoti. Dauguma įmonių amatininkiškos. Štai Atėnuose priskaičiuojama apie 9,500 pramonės įmonių, o jose darbininkų — apie 60.000. Stambesnių fabrikų ir gamyklų — apie 100. Jos daugiausia telkiasi netoli nuo Atėnų, Pirėjaus uostamiestyje. Atėnuose su priemiesčiais apie pusantro milijono gyventojų.

Daug neužimtų darbo rankų yra žemės ūkyje. Todėl žmonės vis labiau veržiasi į miestus. Po avantiūristinio karo su turkais 1919 - 1922 metais apie milijonas graikų persikėlė iš Mažosios Azijos. Prieš kurį laika laikraštis "Elefterija" rašė, kad Graikijoj esą apie 3 milijonai žmonių, kurių darbo jėga lieka nepanaudota. O iš viso Graikijos gyventojų apie 8 milijonai. Tas pats laikraštis paskelbė, kad apie 30 procentų graikų tenka mažiau, kaip keturios drachmos per dieną. Tuo tarpu pusketvirtos drachmos kaštuoja blogiausios rūšies cigarečių pakelis. Skurdūs pietūs paprastoj valgykloj kainuoja 15-20 drachmų. Butai mieste labai brangūs. Visa laimė, kad didelių šalčių nebūna ir galima pasitenkinti bet kokia pastoge. Ne stebėtina, kad Graikijoje taip dažnai darbininkai streikuoja, kovodami už savo būvio pagerinimą.

Vadovuose po Graikiją mėgstama pabrėžti, kad graikai savo būdu išdidūs ir gyvena ne tam, kad dirbtų, bet dirba tam, kad galėtų kukliai ir kiek galima savarankiškiau gyventi. Be to, jie labai mėgstą politikuoti.

Žinoma, sunku per keletą dienų padaryti išvadas apie tautos būdą. Bet iš Atėnuose ir kitur patirtų įspūdžių, girdėtų pasakojimų, galima patvirtinti, kad graikai jėgu ne išdidūs, tai save gerbianti tauta. Nors ir kaip skurdžiai uždirbdamas, nors ir pusbadžiu gyvendamas, graikas stengiasi apsirengti. O Graikijos politinis gyvenimas per paskutinius šimtmečius buvo labai margas, šaliai teko pergyventi daug politinių pamokų. Todėl ne stebėtina, kad graikai taip domisi politikos klausimais.

Apie tą susidomėjimą negalima spręsti vien iš partijų gausumo, kurių čia apie 30, ir iš daugybės įvairių krypčių laikraščių. Savo politinę išmintį graikų tauta parodė didvyriškomis kovomis dėl savo išsivadavimo iš turkų jungo pereito šimtmečio pradžioje ir daugeliu atvejų vėliau. Tačiau graikų tragedija ta, kad toji laisvę mylinti ir taip dėl laisvės kovojusi tauta ilgai buvo ir tebėra reakcinių klikų valdoma. Laisvės bei demokratijos fikcijomis šiame puikiame krašte pridengiama sunki nelaisvė. Sprendžiant politinius klausimus, didžiausia įtaką turi svetimos jėgos.

Graikija su savo salomis, kontroliuojančiomis svarbias pozicijas Egėjaus, Vidužemio ir Adrijos jūrų rajonuose, saugojančiomis raktus į Dardanelus, visada buvo laikoma svarbia strateginiu atžvilgiu šalimi. Dėl įtakos Graikijoje seniai varžosi didžiosios valstybės.

Vienas žymus graikų politikas, rodydamas į Akropolį, man pasakė: "Mes, graikai, didžiuojamės ir visada didžiuosimės mūsų krašto senovės istorija, deja, negalime pasididžiuoti savo nau-

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SĄJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860

Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 CHURCH AVE. PO. 8-6679

VERDUN, QUE.

jąja istorija, o ypač dabartimi".

O mes, užsiėmę dabarties problemų svarstymu, maža laiko tegalėjome skirti Elados senovės liekanoms, kurios čia taip didingos. Ir tik vieną sekmadienio rytą išsirengėme į Akropolį, kurį iš tolo matėme kasdien.

Mums teko vėliau pamatyti eilę nuostabių ir daug senesnių paminklų kitose Graikijos vietose. Tačiau jie negalėjo nustelbti to įspūdžio, kurį sudarė Atėnų Akropolis — vienas tobuliausių pasaulyje architektūrinių ansamblių. Jį pamatę, supratome ir mūsų Stuokos-Gucevičiaus nuotaiką ir jo susižavėjimą antikine architektūra, kurios dvasią jis perkėlė į mūsų Vilnių.

Su didžiu pagarbos jausmu einame pro eilę kolonų, sudarančių Propilėjus, arba vartus į Akropolį. Iš čia gidas parodo vietą, kur buvo areopagas — senovės aukščiausias teismas. To teismo posėdžiai vykdavo naktį, kad teisėjų nejaudintų nusikaltėlio išvaizda ir nedarytų įtakos į sprendimo objektyvumą. O iš kitos pusės norėta, kad teisėjų rūstūs veidai netrukdytų teisiamajam ramiai save ginti. Dar žemiau, žiūrint iš 156 metrų aukštumo Akropolio kalno į miestą, matyti buvusi viešų susirinkimų vieta — agora. Ten būdavo skelbiami įstatymai, svarstomi valstybiniai ir kitokie klausimai, vykdavo prekyba. Ši vieta kartu buvo ir turgaus aikštė.

Išėję pro Propilėjus, jau iš arti matome didingąjį Partenoną - šventyklą. Ją pastatė išmintingasis valdovas Periklis 447-432 metais iki mūsų eros dievaitės Atėnos garbei. Partenoną kūrė įžymūs graikų architektai Iktinas ir Kalikratas.

Gidas primena apie nuostabią Atėnos Partenos (Mergelės) stovyklą, kurią sukūrė iš aukso ir dramblio kaulo garsiausias graikų skulptorius Fidijus. Toji skulptūra stovėjo Partenono šventyklos centre. Bizantijos laikais Atėnos stovykla buvo išgabenta, ir jos likimas nežinomas.

Iškalbingasis gidas vaizdingai kalba apie Atėnos gimimą. Vyriausias graikų dievas Zeusas kartą pajautė galvos skausmą, kuris vis didėjo. Kai sopuliai pasidarė nebeištveriami, Zeusas paprašęs savo sūnų ugnies dievą ir kalvių globėją Hefaistą jam pagelbėti. Ilgai negalvodamas, Hefaistas paėręs didelį kūjį ir sudavęs Zeusui per galvą. Zeuso galva nerskilusi, ir iš jos išėjusi deivė Atėna, kariškai apsirengusi su šalmu ant galvos.

— Kaip galvai neskaudėti, jei galvoje sėdi moteris! — baigia savo pasakojimą jumorą mėgstąs gidas.

Toliau gidas kalbėjo apie tai, kaip Partenonas tapo griuvėsiais. Jo stogas sudegė XVII amžiuje, perkūnui trenkus. Vėliau turkai jame buvo įrengę parako sandėlį. 1689 metų kare į tą sandėlį pataikė veneciečių šovinys, ir sprogimas sunaikino žymią dalį Partėnono. Graikijos laisvės kare 1826-1827 metais Akropolis apie metus buvo turkų apgultas.

(Bus daugiau)

Valgomieji Grybai

Dabar grybų metas. Ir nenuostabu. Kai vasarą šilta ir pakanka drėgmės — grybai iš po samanų kilimo pasikelia tiltais.

Bet kuriuos grybus rinksime maistui?

Baravykas. Jų yra keletas rūšių. Pagal augimo vietą jie ir pavadinti: 1) beržyninis — kepurė tamsiai ruda, kotas storas; 2) eglyninis — kepurė rausvai ruda, kotas plonas; 3) ąžuolyninis — kepurė gelsvoka, kotas ilgas; 4) pušyninis — kepurė tamsi, kotas trumpas ir storas.

Baravykai džiovinami. Jauni baravykėliai tinka rauginimui ir marinavimui. Vertingiausi baravykai tie, kurie išdygsta vasaros pabaigoje. Jie negenda ir tinka laikyti žiemai.

Lepšė. Kepurė lygi, rudos spalvos. Kotas dengtas tamsiais žvyneliais. Auga drėgnose vietose.

Raudonikis. Labai panašus į baravyką, tik su raudona galvute. Beržynų raudonikių kepurės standžios, kietos. Drebulynų raudonikiai — ilgakočiai su ryškiomis raudononis kepurėmis.

Kazlėkai. Jų yra kelios atmainos. Jie atsiranda vasarai baigiantis ir auga iki pat šalnų. Jauni kazlėkai labai skanūs.

Umedės. Priskaitoma daugiau kaip 20 rūšių. Umedės būna įvairių spalvų: baltos, žalsvos, melsvos, raudonos.

Voveruškos. Jos auga įvairiuose miškuose paprastai didelėmis krūvomis. Grybų mėgėjai jas labai vertina, nes voveruškos nekirmija.

Rudmėsė. Jų pasitaiko dvi atmainos: a) eglyninė rudmėsė — kepurė gelsvai rusvos spalvos, dažnai su melsvomis dėmėlėmis, turi stiprų malonų kvapą, perlaužus išteka oranžinės spalvos sultys; b) pušyninė rudmėsė — kepurė oranžinės spalvos. Rudmėses raugiant žiemai, nereikia jų plauti, o tik apšluostyti, nes plaunant jos netenka būdingo malonaus kvapo.

Pienė - vilnelė (pūkenė). Kepurės pakraščiuose gausu mažų žilų plaukučių. Jaunų pienių kotas — pilnaviduris, o senų — tuščiaviduris. Jaunų pienių mėsa balta, o vėliau geltona ir karti. Pienėvilnelė labai skani sūdyta, ypač su krapais. Jei dvi paras palaikysime šaltame sūdytame vandenyje, ji neteks kartaus skonio.

Kelmučiai. Tai rudeniniai grybai. Galvutė tamsiai gelsva, su rudais žvyneliais. Kotas lygus, pilnaviduris, turįs viršuj žiedą. Tai reikia labai įsidėmėti, nes į kelmutį yra panašus nuodingas grybas, turįs tuščiavidurį kotą.

Kelmučiai tinka virti, kepti, be to, jie galima ruošti žiemai.

DOMĖS!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiųsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykit telefonuokit ar užeikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit

Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čiepų (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. **ties Ossington**

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139 **Toronto**

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo $8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos.

išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Siuntiniai iš Hamiltono

į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak.

išskiriant pirmadienius.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEGE: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 85 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.
Telefonas: LE. 4-7551

H. KORSAKIENĖ

Laikinoji Sostinė

Romanas

(Tąsa)

— Tai nieko nereiškia! Argi tu nematai, kiek inteligentų įsikūrė dabar ūkiuose? Kad ir mūsų teisėjas arba Kėkštas, buvęs pašto viršininkas.

— Tai visai kas kita, Povilai. Jie turėjo kapitalo, vienas pirko dvaro centrą, antras — išvaržytą ūkį. O kiek gi tos žemės Lapšeliuose, ir kokia ji. . .

— Et, nieko tu nesupranti! Lapšeliai arti miesto, ir bus galima lengvai realizuoti ūkio produktus.

— Povilai, mielas, juk pradžiai reikia ką nors turėti. Kaipgi tu iš nieko?. .

— Palauk, palauk, duok man pasakyti. Aš viską apsvarsčiau. Aš Žemės banke paimsiu ilgalaikę paskolą.

— Vėl paskolą. . . — sudejavo ji. — Ak, Povilai maldauju tave, tik neimk. Mes ir taip paskendę skolose. Tu pražudysi mus!

— Liaukis, Janina. . . — retai tariamas jos vardas suskambėjo jo lūpose kažkaip svetimai ir šiurkščiai. — Tau visada ir visur vaidenasi vien pavojai! Visko tu bijai! Žinoma, aš sutinku, yra tam tikros rizikos, ką nors nauja pradedant. Bet bankui užstatyta žemė netrukus su kaupu pati save atpirks. Tu žinok, kad Žemės bankas, — tai vis dėlto ne kredito bankelis, kuris kas mėnesį plėšikiškai tau protestuoja vekselius. Žemės bankas, suprask, ateina ūkininkui į pagalbą. Taip, taip, neprieštarauk man — tai nėra tas pats: Aišku, reikės pakelti žemės našumą, padaryti drenažą ir sukurti kultūrinį ūkį. Tu įsivaizduoji? Kultūrinį, moderniską ūkį!

Pradžioje ji dar bandė jam prieštarauti, atkalbinėti jį. Tačiau greitai liovėsi, supratusi, jog tai tik tuščios pastangos. Daug metų puoselėta idėja, iš naujo įsiliepsnojusi, užvaldė jį ir nešė dabar vis tolyn ir tolyn. Jis kalbėjo, karščiavosi, pats vis labiau užsidegdamas, įtikinėdamas ir save, ir ją.

O ji gulėjo greta, tylėdama, skausmingai prikandusi lūpą, žiūrėdama į neramią tamsą. Ji beveik nebsiklausė tų gražių svajonių apie moderniską ūkį, kuriomis nebemokėjo patikėti.

Ir vėl. . . Ir vėl posūkis jų gyvenime, jau kiek įėjusiame į vėžes. Ak, argi jai tai pirmiena? Juk visas jų bendras gyvenimas nuo pat pradžios niekad netekėjo ramia upe su vandeningais užutėkiais ir snūduriuojančiomis sietuvomis. Jis visada buvo pilnas staigių posūkių ir netikėtų vingių. Ir bėgo, ritosi skardžiakrante vaga per slenksčius ir akmenis, čia pakliūdamas į sukūringas verdenes, čia plačiu potvynių išeidamas iš krantų, čia vėl užtrokšdamas seklumose.

Maištinga Povilo dvasia vis blaškėsi, nerimo, ieškojo. O ji ėjo greta, drauge pakeldama visus smūgius, kurių jiems nešykštėjo likimas, iškęsdama visus negandus ir džiaugdamasi tais laimės švystelėjimais, kurių taip retai pasitaikydavo ant kieto jų gyvenimo kelio.

Kampuotas ir status, per visą gyvenimą jis taip ir neišmoko įtikti viršininkams. Perdaug tiesiai reiškiamos pažiūros užtraukdavo ant jo galvos amžiną nemalonę. . . Ką padarysi, — tokio jau būta jos vyro, chemijos mokytojo Povilo Druseikos. Rūškiavoje seniai įsigijusio keistuolio vardą, mokinių pravardžiuojamo Don Kichotu, kurį iš pažiūros jis iš tiesų gal kiek priminė: aukštas, išdžiūvęs, gyslotu kaklu ir nukarusiais kaimiečio ūsais, žiūris į tolumą svajotojo žvilgsniu: eidavo jis vienišas Rūškiavos gatvėmis. Ir, rodos, tetrūko jam ilgos ieties ir Rosinanto. . .

Pastaraisiais metais jų gyvenimas, atrodė, kiek aprimo, nusistovėjo: Povilas Druseika visu savo sielos įkaršėiu dabar vėl įniko į mokslinius bandymus, pradūtus dar prieš daugelį metų.

Mažame kabinete už svetainės įsiruošęs "darbo laboratoriją" ir užsidaręs ten vakarais, jis pilstinėjo į kolbas ir retortas įvairias rūgštis bei šarmus, o storuose sąsiuviniuose, kurių pas jį išaugo visas pundas, rašė ilgas virtines formulių ir lygčių.

"Tėtis daro išradimą" — taip vaikai vadino jo slaptingus užsiėmimus.

Retkarčiais jis išeidavo iš tos "darbo laboratorijos" — visas prašvitęs, trindamas rankas: "Jau, rodos, būsiu kažką užčiuopęs!" Jo aštrios akys atgaudavo pirmykštį jaunatvišką žibėjivo darbą jis net žmonai neprasitardavo: "Palauk, užbaigsiu bandymus, patikrinsiu rezultatą ir, jei pavyks darbą paskelbti, tada pamėginsiu tau išaiškinti savo idėja. . ."

O štai ir vėl. . .

Visą naktį prasiblaškius be miego, ponios Druseikienės mintys, tartum pabūgusios pirmos šviesos, ėmė krikti ir telktis į tamsius pakampius.

Naktis jau išblanko, ir už praviro lango brėško naujai užgimęs dulsvas rytas.

Povilas Druseika miegojo, pakišęs po šiurkščiu skruostu žmonos ranką. Ant pagalvės pilkuojantis jo veidas atrodė ramus. Tur būt, sapnavosi jam lygūs Lapšelių laukai.

Pajutusi šiurpią paryčio vėsumą, ponia Druseikienė, stengdamasi nepažadinti vyro, ištraukė nutirpusią ranką, tyliai atsikėlė ir, įsispyrusi į šlepetes, nuėjo uždaryti lango. Sodo medžiai sustingo šėmoje ryto ramybėje, o priešaušrio žara jau dažė rytuose šaltą padangę.

Ilgai žiūrėjo ponia Druseikienė į seną sodą, į drevių išgraužtus medžius, į drėgną suolelį po obelim su apsunkusiomis nuo vaisių šakomis — į visa tai, ką per eilę metų buvo įpratusi matyti pro šį langą ir kas vis dėlto liko jai taip svetima. Argi nebuvo čia šeimininkės sukaičiuo tas kiekvienas medžio vaisius? Dieną čia viską saugojo godi jos akis, o naktį — šuo. O ten už sodo plytėjo daržai, kur ne viena ridikėlių ar agurkų lysvė nepriklausė poniai Druseikienei. Jei kuris iš jos vaikų pakeldavo nuo žemės bent vieną nukritusį raudonskruostį obuolį, nuraškydavo aguonos galvena arba nukrėsdavo slyvą, tuojau šeimininkė atskubėdavo su irzliu skundu. Vaikams šitame sode buvo draudžiama žaisti sviediniu, mindžioti žolę, skinti gėles. O kiekvieno mėnesio pradžioje pats šeimininkas — kupinas savo vertės pajautimo — nė dienos nepavėlinęs, ateidavo reikalauti nuomos.

"Gal ir Povilo tiesa. . ." — galvojo ponia Druseikienė, grįždama atgal į šiltą patalą. — Gal Lapšeliuose bent senatvę turėtume ramesnę, nepriklausomą. . ."

Ji užsikamšė antklodę, ir miegas pagaliau ėmė lipdyti jai akis. Visi vakarykščiai rūpesčiai nuslinko tolyn. Povilas gulėjo greta, ramiai ir giliai alsuodamas, ir palaiminta jo miego ramybė pamažu užvaldė ir ją.

Prieš užmingant, jos smegenyse sušvito akinamas reginys! Tartum eina ji sodo taku ir nešasi pilną sterblę rudeninių aportinių. Iš savo sodo! O sode, susiraizgę tarp krūmų ir medžių šakų, žvilga rytmečio spinduliuose rudens voratinkliai. O jos sterblė tokia sunki, ir obuoliai tokie raudoni, įsirpę! O aplinkui daug daug gėlių. Jos mylimųjų — įvairiausių, margaspalvių.

Ir ji užmiega.

—o—

Tadas vis dar negali susitaikyti su mintimi, kad jis nebevažiuos tęsti studijų į Heidelbergą, kur taip smagiai pralėkė praūžė stptyneri korporantiško gyvenimo metai! Lengva pasakyti — ieškokis tarnybos, kai neturi nei diplomo, nei pažinčių, nei rekomendacijos. Negi eisi kur raštininkauti už pusantro šimto litų ar sėdėti pašte prie langelio, kai jau nebe už kalnų šmėšeliavo karjera, aukšta visuomeninė padėtis. Ir štai — lyg sniegas iš giedro dangaus tau ant galvos! Viskas griūva, byra, šipuliais eina! O tėvas, atrodo, ir suprasti nenori, kokią jis daro nepataisomą žalą, atimdamas jam galimybę užbaigti (na, kad ir užtęstą) aukštąjį mokslą. Visi Tado svarūs argumentai, visi jo įtikinėjimai — atšoka lyg žirniai nuo sienos. Pastarosiomis dienomis tėvas išsiblaškęs, nekalbus, daug rūko, jo žvilgsnis klaidžioja nukrypęs, kažkur į šalį. Motina į visus Tado išvedžiojimus teatsako:

— Man rodos, Taduk, buvo pakankamai laiko. Atmink, kiek tėvas tau siuntė, visko, pats atsižadėdamas.

O apie tai, kad Audrė dar galėtų palaukti ir kad jai nėra jokio reikalo skubėti į Kauną, motina nė klausyti nenori:

— Kol aš galiu, Audrelė turi mokytis!

Ir nors verk! Nors duok galva į sieną!

O Audrė — visą laiką tik triūsia, ruošiasi, pluša. Tadas lyg šešėlis slankioja jai įkandin ir vis įrodinėja, įtikinėja:

— Kalbos nėra, aš uždelsiau, — šneka jis verkšlenančiu tonu. — Bet mano plaučių viršūnių kataras! Jūs visi tai, atrodo, pamirštat! Niekas nesako, tėvas man nemažai siuntė. Ir aš, žinoma, jam labai dėkingas. Bet neleisti man užbaigti. . . Taigi grynų gryniausias nuostolis! Žūna visas sudėtas į mane kapitalas!

Audrė pakelia į brolį priekaištingas akis, susiima nuo virvutės stalo glėbį išlygintų skalbinių ir skuba į savo kambariuką, kur laukia kelionei paruoštas lagaminas. Tadas įsmukęs priduria:

— Kad čia labai paprasta matematika, — tęsia jis nepabaigiamą kalbą, — ir neskaičiuojant aišku kaip dieną, kas labiau apsimoka: ar susispaudus leisti pirma man užbaigti mokslą ir tuo būdu su procentais grąžinti sudėtą į mane kapitalą, ar vėjais paleisti visus taip ilgai krautus į mano studijas pinigus ir pradėti iš naujo mokslinti tave. . .

Audrė iš po sutrauktų antakių žvilgteri į brolį:

— Kaipgi, žinoma! Tu viską įrodysi taip, kaip tau naudinga. .

— Kad čia ir įrodinėti nieko nereikia. Tėvams bereiktų tik dar truputį pasispausti, na, ir Martynas, žinoma, turėtų pridurti. Ir aš grįžčiau su užsienio diplomu! Gaučiau gerą tarnybą! Ir kaip tėvas negali suprasti, kad mano asmeny jis įgytų savotiška rentą. Pabaigęs aš ir tave išleisčiau į mokslus.

— Tu moki pažadėti, aš žinau.

— Jeigu tu manim, savo broliu, netiki, tai aš galiu tiesiog raštiškai. . .

— Et! — numoja ji ranka. — Pagaliau aš gal ir sutikčiau. Bet mama, aš žinau, nė už ką nesutiks!

— Todėl, kad ji nenori suprasti. Ji niekad nemokėjo praktiškai galvoti. Jai reikia išaiškinti.

— Aš gi bandžiau. O ji — ne ir ne!

Dar šį rytą, Tado įkalbinėjama, Audrė pabandė motinai perpasakoti visus brolio pasiūlymus ir planus. Ir ką gi į tai motina? "Jau tu geriau ir nepradėk Tadui advokatauti!" — lyg kirviu atkirto. Dabar mama tokia susijaudinusi, jog geriau su ja ir nesiginčyti.

Mažame Audrės kambariuke, kur vos telpa lova, uždengta raštuota lovatiese, nedidelis stalas ir lentynėlė knygoms, pamažu jau renkasi sutemos. Visi daiktai blanksta, pilkėja. Nuo Tado kalbų kažkaip negera ant širdies. Jis sėdi apsiblausęs ant lovos krašto ir žiūri į Audrę nuskriaustomis akimis. Jai gaila brolio, ir rodosi, lyg ji būtų jam kažkuo nusikaltusi. Rytoj ji išvažiuoja į Kauną ir tartum kažką atima iš jo, išsiveža.

Vikriai striktelėjusi, ji atsisėda ant stalo. Užsikėlusi abi kojas, apkabina rankomis kelius:

— Tai ką daryti, Tadai?

Jis, beviltiškai skėstelėjęs rankomis, atsidūsta. Išsitraukęs iš kišenės sidabrinį portsigarą, išsiima mažytę užsieninės markės cigaretę, palamdo ją pirštais, užsidega ir, nervingai pamosuodamas ranka, užgesina degtuką.

— Taigi. . . Sakau, jei žmonės atkakliai nenori suprasti, kad tu jiems tik gero nori. . .

Jis ilgai melancholiškai rūko.

Audrė tebesėdi susigūžusi ant stalo, apglėbusi rankomis kojas ir padėjusi ant kelių smakrą. Jos papurusi galva šviečia prisisunkusioje kambarin prieblandoje.

— Nebežinau ir aš, Tadai.

Jis pasikelia nuo lovos ir žengia kelis žingsnius siauru kambario praėjimu — ten ir atgal.

— Ką gi. . . — Tado žodžiuose skamba skundas. — Esu, matyt. . . pasmerktas.

Jo veidas, tamsių šešėlių klostomas, pasikeitęs, toli-

mas. Lyg tai būtų kitas, svetimas žmogus, o ne jaukus ir nerūpestingas brolis, mėgstąs juokauti ir pasakoti linksmus nuotykius iš studentiško gyvenimo. Jis kalba su ja, tartum su rimtu, suaugusiu asmeniu, ir tai Audrei labai patinka. Bet jo žodžiai kas kartą atšiauresni, jie žeidžia ją skatina prieštarauti, nors ji pati dar nežino kaip.

— Aš nelinkęs vynioti visko į vatą. Esu giliausiai įsitikinęs, kad tėvo nepraktiškumas, jo nemokėjimas gyventi kada nors visiems mums atsistos skersai kelio. Ar taip mes galėtume gyventi? Tu pati matai, kaip kiti įsikūrę čia pat, mūsų Paupės gatvelėje! Kad ir toks Rukuiža, sakysim, mūsų šeimininkas. O Kėkštas kokį modernišką ūkį įsitaisė, kaip su juo dabar visi skaitosi! O mūsų tėvas? Ar jis neturėjo žemės? Na, tegu ir nedaug. Bet ką gi mums duoda ta žemė? Pasodino ant jos tokį susną, kaip dėdė Jokūbas, ir dar jam vis reikia prikišti pinigo — sėklai, pašarui, išputusiai kumelei ir visokiems galams.

Audrei prieš akis iškyla dėdės Jokūbo paveikslas — ji jam jaučia šiltą gerą jausmą, atmieštą gailesčiu. Toks jis visada nuvargęs, paašarojusiomis nuo vėjo akimis ir retais plaukų kuokšteliais, styrančiais į visas puses, kai jėjęs nusiima savo triausę kepurę ir susirūpinęs kasosi pakaušį.

— Dėdė Jokūbas tai jau daug neprasigyveno ant mūsų žemės.

— O vėl kad ir istorija su tuo Bechšteinu! Ar reikalinga jiems tokia prabanga Rūškiavoje?

— Bet mama taip puikiai skambina! Tai vienintelis jos džiaugsmas!

— Ar aš sakau, kad ji blogai skambina? Mano miela, aš manau, ir tu sutiksi — muzikos pamokoms Bechšteinas nereikalingas!

Kambaryje galutinai susitelkia sutema ir pripildo visas kertes. Už atviro lango, vaiskiame mėlynume sustingęs, juoduoja sodas. O Tadas visk alba ir kalba, ir nuo jo žodžių šimtapūdis sunkumas užgula Audrės krūtinę.

Kai Algiukas triukšmingai įsiveržia pas juos į tamsų kambarį ir pakviečia vakarienės, Audrė su palengvėjimu nušoka nuo stalo ir nuskuba į apšviestą valgomąjį, bėgdama nuo slegiančių Tado įrodinėjimų.

Tadas atsisėda prie stalo apsiniaukęs, mažai valgo, nors motina pakartotinai siūlo jam kiaušinienės, neigiamai pakrato galvą ir su kankinio išvaizda teišgeria stiklą arbatos.

Paskutiniu metu prie stalo ilgai nevakarojama — visiems trūksta kalbos. Nukrausčiusi stalą, motina paima savo kortas ir sėdasi dėstyti pasjansą. Tėvas kažką skaičiuoja savo bloknote. Ant stalo prieš jį tebestovi stiklas stiprios atšalusios arbatos, kurią jis kartas nuo karto gurkšnoja.

— Reikia gi pagaliau ką nors nuspręsti, — sako Tadas, nepatenkintu tonu, prisėsdamas greta motinos.

— Tu nori man ką nors pasakyti, Taduk?

— Noriu galų gale ką nors išsiaiškinti.

Motina žiūri į sūnų kaltu žvilgsniu:

— Ką gi, Taduk, mes galime daugiau nutarti? Teks ieškotis tarnybos. — Paskutinius žodžius ji sako lyg atsiprašydama.

Tadas įtariai pažiūri į tėvą, tačiau Povilas Druseika atsidėjęs kažką tebeskaičiuoja, krutindamas lūpas.

— Gal tėvas ir pats kiek kaltas, bet kas įvyko, to jau nebepataisysi — tyliai sako motina.

— Taip, bet mano padėtis dabar nepavydėtina. Taip sakant, aš paliekamas vienas ant tiltelio — ir žinokis! Kai diplomas jau ranka buvo pasiekiamas!

— Ne visai taip, Taduk, tu turi aibę įsiskolinimų iš visų praėjusių metų.

— Bet toks staigumas mano atžvilgiu, pasakyčiau, tiesiog... tiesiog neleistinas, — jo apatinė lūpa suvirpa. — Neatsimenu kur, bet tikrai esu girdėjęs... ar gal skaitęs... kad Vokietijoje yra net toks įstatymas... taip sakant, įpareigojąs tėvus... pagal kurį galima net teismu priversti...

— Įstatymas? — Povilas Druseika, kuris, atrodė, visai ir nesiklausė jų kalbos, ūmai pakelia galvą. — Ar tu girdi, mama, ką jis sako? Jis jau mums grasina įstatymais!

— Ak Povilai, nereikia...

Povilas Druseika su triukšmu atstumia nuo savęs stiklą atšalusios arbatos:

— Tu visada jį užstoji!

— Povilai, aš prašau tavęs...

Povilas Druseika ūmai pakyla nuo stalo — aukštas ir tiesus, — mestelėja pro akinius aštrų žvilgsnį į sūnų ir į žmoną ir, nieko nebepasakęs, išeina savo kabinetan, trinktelėdamas durimis.

— Ir kam tu, Tadai, kam tu vėl pradedi? Tėvas toks susierzinęs, nereikia jo liesti.

— Susierzinęs... O man kaip? Aš tai turiu būti ramus kaip veršis, vedamas skersti!

Motina švelniai uždengia delnu sūnaus ranką, gulinčią ant stalo, ir glosto žvilgsniu jo veidą. Tokį gražų juod bruvą savo pirmagimio veidą, su iškilia kakta ir žalsvomis akimis, kurios taip svetimai žiūri į ją. Kiek šviesių vilčių buvo dėta į jį, vyriasiąjį sūnų, kiek svajota apie jo ateitį. Kiek drebėta dėl jo, kada, mažas būdamas, jis nuolat sirguliavo, augo trapus, lepūnėlis. O kiek didžiavosi juodu su Povilu, Tadui gavus ministerijos stipendiją ir išvažiavus studijuoti į Heidelbergą, kiek laukė, tikėjosi iš jo? O paskui toks netikėtas, sukrėtęs ją laiškas iš kambario šeimininkės: "Hochbeachte Frau... — rašė nepažįstama moteris su būdingu biurgerišku skrupulingumu, — sąžinė neleidžia man tylėti, nes pati esu suaugusių vaikų motina... Jūsų sūnus Tadeusch Druzeika yra mano gyventojas. Turiu Jums, meine gnadige Frau, pasakyti, kad tai yra gražiai išauklėtas jaunuolis, bet jis turi vieną didelę ydą: jam nelabai patinka mokytis. Jis grįžta namo vėlai, ne visada būna blaivus ir dažnai ne vienas... Dieną jis mėgsta miegoti iki pietų, bet eiti į paskaitas jis nelabai nori..."

Pradžioje ji nenorėjo tikėti! Jos sūnus lėbauja? Dykinėja, ištvirkauja? Leidžia kruvinai uždirbtus tėvų pinigus? O jai, motinai, laiškuose meluoja? Argi tai gali būti tiesa? Deja, labai greitai viskas, ką rašė nepažįstamoji moteris iš Heidelbergo, pasitvirtino.. Tadas grįžo atostogų, neišlaikęs nė vieno egzamino, buvo neatviras, paniuręs, nesveikai papilkėjusio veido. Kiek tada ašarų ji išliejo naktimis, nesiryždama visko papasakoti vyrui. Netrukus ministerija nutraukė Tadui stipendiją, ir Povilas Druseika pasryžo pats išleisti sūnų į mokslus, kas buvo ne pagal gimnazijos mokytojo išgalę. Druseikų kaimynai Paupės gatvėje gūsčiojo pečiais, apkalbinėdami jų užgaidą leisti sūnų studijuoti užsienyje. Pats Povilas Druseika vaikščiojo su švarkeliu nublizgintomis alkūnėmis ir tokiu sukedėjusiu palteliu, koks nebederėjo gimnazijos mokytojui. O ji pati taip prasiskolino visiems krautuvininkams, jog užtekdavo jai tik pasirodyti prekyvietėje, kai išbėgę iš krautuvių pirkliai apspisdavo ją, primindami, kiek ji esanti jiems kalta. Atsisakiusi poilsio, ji visas popietes kantriai klausėsi gamų ir sonatinų, kurias nemikliais pirštais kliunkino jos namuose apskrities viršininko, teisėjo ir banko direktoriaus dukros. Taip ėjo metai...

— Mama, — prašneka Tadas, ir ji krūptelėja, pažadinta iš savo nelinksmų prisiminimų, — jeigu jau verčiate mane ieškotis tarnybos, tai nors padėtumėt man! Gal tėvas, taip sakant, vietoj palaiminimo, — jis šyptelėja negeru šypsniu, — galėtų bent kokį laišką parašyti?

— Laišką? Kam laišką, Taduk?

— Jūs gi suprantate, mama, kad tarnybos niekur nesimėto. Niekas manęs nei Kaune, nei pagaliau kur kitur nelaukia išskėstomis rankomis. Visur gi rekomendacijų reikalauja!

— Aš žinau, Taduk, bet ką gi mes... ką gi tėvas gali?

— Taip, žinau, tėvas nutolęs nuo visų įtakingų žmonių. Bet visgi, atsimenu, jis kadaise minėjo, kad iš jaunystės laikų pažįstąs generolą Kuktą?

— Generolą Kuktą, taip. Jie mokėsi kartu Dorpate ir, rodos, draugavo.

Tado veidas nušvinta:

— Ot, jeigu būtų, sakysim, laiškas generolui Kuktai! Tada kas kita! Suprantate, mama, būtų man bent už ko nusitverti!

— Taip tai taip...

Tadas nekantriai sujuda vietoje.

— Nežinau, ar tėvas galės... ar panorės... — ji baugiai pažvelgia į uždarytas kabineto duris. — Jam visada taip sunku prašyti, nusilenkti...

— Vadinas, turiu išeiti, lyg iš namų išvarytas? — Jis piktai nutyla, kramtydamas lūpas.

— O gal pasisamdyti kur kroviku ar grioviakasiu?

— Tadai, kam gi tie žodžiai, tie priekaištai — jos smakras ima virpėti.

Tadas niūriai nudelbia akis.

— Gerai, — taria motina, — aš paprašysiu tėvo, ir jis... parašys tą laišką.

—o—

Po aštraus susižodžiavimo pusryčio metu Povilas Druseika, palikęs valgomajame susierzinusį Tadą ir susikrimtusią žmoną, užsidarė kabinete. Išėjęs iš ten tik po geros valandos, jis atrodė nuilsęs ir abejingas. Ištiesęs Tadui voką, ant kurio stambiomis raidėmis buvo užrašyta: "Jo Malonybei Generolui Kuktai", jis tarė perdegusiu balsu:

— Še, parašiau... kad taip norėjai.

Pasakė ir, atsisėdęs gale stalo, užsirūkė, nebedalyvaudamas tolimesniame sūnaus ir motinos pokalbyje. Ponia Druseikienė, pakėlusi į vyrą akis, suprato, kiek dvasinių jėgų jam atėmė tas nuolankus laiškas generolui. Ak, juk ji ryžosi pagaliau pradėti kalbą apie šį laišką, nes jau nebetūrėjo jokios kitos išeities. Kas gi jai iš tikrųjų beliko daryti? Argi galėjo ji išleisti sūnų plikomis rankomis skinti sau kelią gyveniman? Kai tas gyvenimas... O! Ji tai nekartą patyrė! — toks nuožmus, negailestingas

Tado nuotaika iš karto pakilo lyg raiteliui, užsėdus ant ristos žirgo! Oho, ne juokas — generolas Kukta! Jau nebekalbant apie tai, jog jis pats yra vienas įtakingiausių žmonių Kaune, be to, berods, yra išlejdęs dar ir savo dukterį už užsienio reikalų ministro! O, jeigu generolas atsimintų savo senąjį Dorpato laikų bičiulį ir panorėtų padėti jo sūnui, įžengiant į gyvenimo kelią... Kas žino, į kokias viršūnes gali dar tekti įkopti tame kelyje?!

(Bus daugiau)

Padėkos Žodis

Po sunkios ir ilgos ligos, rugpiūčio 28 d., mirus mano mylimam vyrui Vladui Lukšai, tiek daug lietuvių atlankė jį paskutiniam atsisveikinimui ir išreiškė man gilaus liūdėsio valandoje užuojautą.

Tas Vlado draugų bei pažįstamų nuoširdumas man buvo dideliu suraminimu. Esu nuoširdžiai jums visiems dėkinga ir tariu širdingą ačiū.

Mrs. O. Lukshas
Montreal, Que.

Lietuviška Valgykla
UNION CAFE
387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 46917

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas
Bates & Dodds
FUNERAL SERVICE LIMITED
A. E. RAPER, Managing Director
931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0631

Torontiečių Kronika

Apsivedė

Praeitą šeštadienį apsivedė M. Kulokų jaunesnysis sūnus Vytautas su anglų kilmės mergina. Vestuvių pokylis atsibuvo Lietuvių salėje.

—o—

Gimė

Pet. Alksnio marti ir sūnus Viktoras susilaukė dukters. Tėvai džiaugiasi įpėdine, o Petras Alksnis tapęs grandpapa.

Report.

WASHINGTON. — Jungtinėms Valstijoms esą reikalinga net 90 atominių submarinų norint apsiginti nuo priešo submarinų, kurie gali paleisti nuklines bombas.

Laivynas dabar turi tik 10 tokių submarinų.

FRANK VASS, B.A.
Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Vasaros Užbaigimui ir Rudenio Sutikimui
Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos
Toronto Kuopa Ruošia

Išvažiavimą

Šeštadienį, Rugsėjo 17 d.

Ch. Kaminskų Farmoje, Churchill, Ont.

Išvažiavimui vieta graži ir patogi. Nuvažiavimui kelias geras. Nuo Toronto važiuoti keilu Nr. 11. Artėjant prie Churchill, Ont., privažiavus kelią vadinamą Lane 3 sukti į jį, į dešinę, ir pavažiavus apie mylią po kairei bus Kaminskų farma.

Visus Toronto ir apylinkės lietuvius kviečiame atvykti ir besibaigiančios vasaros tyrame ore sutikti artėjantį rudenį.

Pradžia 2 val. po piet

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė septynias naujas prenumeratas užrašytas vieno gero tautiečio į T. Lietuvą, keletą atnaujintų ir nuo G. Šerpitienės $15.00 aukų.

A. Balsis, Toronto, atsinaujindamas prenumeratą ir žinodamas LB sunkią ekonominę padėtį paaukojo savaitraščio paramai $10.00.

John Baker, Vallejo, Calif., sutikdamas savo 76-tą gimtadienį spalio 5 d., atsinaujino prenumeratą dviem metams ir paaukojo LB paramai $1.00.

B. Zukauskas, Kapuskasing, Ont., pradėjęs dirbti naujoje vietoje ir pakeisdamas adresą laikraščio siuntinėjimui prisiuntė $1.00 aukų.

H. Venat, Detroit, Mich., atsinaujindamas prenumeratą paaukojo $2.50.

V. Davidėnas, Hamilton, Ont., išvykdamas į Tarybų Lietuvą apsigyventi pridavė per A. Petronį $15.00 dėl LB paramos.

B. Kvietinskas, Montreal, prisiuntė keletą atnaujintų prenumeratų ir $4.00 surinktų aukų. Aukojo: Vl. Pocius $2.00; S. Pechulis ir J. Stukas po $1.00.

J. Luobikis, Springfield, Ill., prisiuntė naują prenumeratą.

B. Morkūnienė, Toronto, per A. Ylienę pridavė LB vasarinei paramai $2.00 aukų.

M. Mikolajunas, Weston, Ont., užrašė ir pridavė naują prenumeratą.

Pet Šiuplevičius, Montreal, pasiaukojo atvykti į Torontą ir gražiai papasakoti torontiečiams apie savo patyrimus T. Lietuvoje ir, prie to, paaukojo LB paramai $20.00.

A. Šilinis, Montreal, Que., atsinaujindamas prenumeratą, paaukojo $3.00 ir S. Dailidonis, Vancouver, B. C., $1.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas, širdingai ačiū.

Administracija

Mr. Joseph Pankowski

Hiram Walker & Sons Limited, Toronto, Ont.
Produktų Pardavėjas

Prieš vestuves ar kokius kitus parengimus kreipkitės pas mane su pilnu pasitikėjimu.

Aš pasirūpinsiu visu kuo ir suteiksiu informaciją, kokių jums reiks.

Telefonas: EM. 4-2131

Ed. Masiokas

Television Service

Visame Toronto mieste ir priemiesčiuose

Priimame šaukimus nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro ir atliekame patarnavimą tą pačią dieną.

Darbas Garantuotas.

Taisome visų rūšių ir firmų

Televizijas, HI-FI., Patefonus (Record Players)
Naujas dalis garantuojame **6 mėnesiams.**

Duodame 25% nuolaidą ant naujų Picture Tubes

3604 Dufferin St. — **Tel.: ME. 5-5210**

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. — **TORONTO**

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

Akių ir Akinių Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antrad., Ketv. ir Penkt. vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

141 FIRST AVE. — **Tel. HO. 6-8252**
Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. — **TORONTO**
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.
470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — **TORONTO**
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.
Savininkai: A. A. Kuktai

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. — **Tel. LE. 2-5191**
Toronto